

Filatelisten

Svensk filatelistisk tidskrift | Årgång 124 | Nr 6 2023

Berömda frimärken
-nr 4 en riktig dyrgrip

**Diamant-
tandning**

**Lokala
föreningars
framtid**

En resa till Åland

HÖSTAUKTION 2023

Skanfils Høstauktion 2023 arrangeras 8 - 12 november. Auktionen är en kvalitetsauktion omfattande frimärken, mynt och sedlar.

BESTÄLLNINGSKUPONG

JA TACK, vänligen sänd mig, helt utan förpliktelser:

GRATIS auktionskatalog

Namn:

Adress:

Postnr./ort:

Sänd in kupongen, eller kontakta oss på:

www.skanfil.no / + 47 52 70 39 40 / skanfil@skanfil.no

PORTO

Postboks 2030

N-5504 HAUGESUND

NORGE

FACIT®

Facit Special Classic 2024

Alla nordiska frimärken fram till 1951 med varianter och specialiteter

Nyheter!

Norden

- Returetiketter, **UPPDATERAD**

Sverige

- Landstorm II, **REVIDERAT**
- Priser för praktexemplar av stämplade frimärken 1924-1951, **NYTT**
- "Flyttade klichéer i leverans 1-3 av 4 Skilling Banco", **ARTIKEL**

Grönland

- "Færingehavn på Grönlands västkust", **ARTIKEL**

Island

- Amerikansk Militärpost på Island under Andra Världskriget, **UPPDATERAD**
- "An Expert's Guide to the Iceland Í Gildi '02-'03 Overprints. Postscript nr. 2", **NYTT**

Inbunden och med engelsk text!

Fråga din frimärkshandlare eller beställ katalogen direkt genom oss: www.facit.se

Även återförsäljare kan beställa via oss eller vår grossist:

SAFE Album AB
Bruksgatan 30
252 23 HELSINGBORG
042-21 66 60
mail@safealbum.se
www.safealbum.se

Stolt sponsor till:

FACIT FÖRLAGS AB
Box 537, 201 25 Malmö
info@facit.se, www.facit.se

Filatelisten

Svensk filatelistisk tidskrift
Nummer 6 2023 | Årgång 124

Filatelisten är Sveriges Filatelistförbunds medlemstidning och ges ut med åtta nummer 2023.

Filatelisten trycks hos Linderoths tryckeri i Vingåker.

Prenumeration: 620:-/år (inom Sverige)
Vid medlemsfrågor/utebliven tidning, kontakta SFF:s kansli: 073-203 02 00

Redaktionen adress:
SFF – Filatelisten | SFF Kansli
Glasfibergratan 8, 2 trappor
125 45 Älvsjö
Kontakt: Karin Kjäll, tel: 0722-52 77 92
E-post: redaktion@sff.nu
Ansvarig utgivare: Rikard Azelius

Hemsida: www.filatelisten.se

Utgivningsplan 2023:
Vår, fredag vecka: 5, 10, 15, 20
Höst, fredag vecka: 35, 40, 45, 50

Annonspriser:
1/1 sida 5.290:-
1/2 sida 2.790:-
1/4 sida 1.490:-
1/8 sida 790:-
1/16 sida 390:-
Småannonser på Marknadsplatsen 100:-

**Annonsbokning till nästa nummer
senast 18/10. PDF-original 24/10.**

ISSN 1100-0198

OBS! Eftertryck, helt eller delvis, tillåts inte utan utgivarens godkännande. För insänt icke beställt material ansvaras ej. Den som sänder material till SFF – Filatelisten anses medge publicering och lagring. Eventuell beskattning av vinster i tidskriftens tävlingar svarar pristagaren för. Citera oss gärna men ange källan.

Omslagsbild: Johan Walter

Soliga dagar...

... och höstens inträdande är något som präglar vår tillvaro nu. På många håll i landet har hösten hittills nästan varit soligare än hela sommaren totalt, så det blir ett fint avslut på årets varmare period.

Jag fick nöjet att närvara på Trelleborg 2023 och träffa flera av er trevliga filatelister. Det kändes väldigt roligt att kunna göra det i samband med ett möte för att säkerställa tidningens fortsatta kvalitet. Utställningen blev mycket lyckad, enligt både arrangörer och besökare. Ni kan läsa några ord om Trelleborg 2023 längre fram i tidningen och i nästa nummer presenterar vi en förteckning av utställningens resultat.

Karin Kjäll, grafisk formgivare, SFF Filatelisten

Redaktionskommitté

Rikard Azelius	rikard.azelius@vinge.se
Lars-Håkan Jonasson	lhj@bahnhof.se
Mikael Blomquist	mikael.blomquist@telia.com
Peter Johansson	petersjohansson@yahoo.com

Förbundskansli

Besöksadress	Glasfibergratan 8, 2 tr, Älvsjö
Postadress	Glasfibergratan 8, 125 45 Älvsjö
Telefon:	073 - 203 02 00 (helst måndag - torsdag 09.00 - 11.00, andra tider kan du lämna ett meddelande eller skicka ett mejl)
E-post	kansli@sff.nu
Internet	www.filatelisten.se , eller scanna qr-koden.
Bankgiro	581-6772
Swish	123 009 62 97

Sveriges Filatelistförbund, SFF är en öppen oberoende ideell riksorganisation som har till uppgift att främja samlandet av samt organisera samlare av frimärken, vykort och övriga filatelistiska objekt.

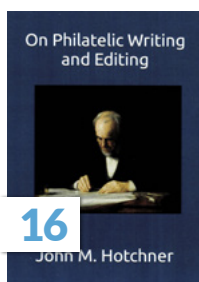

10

12

16

20

22

24

30

32

38

42

46

Innehåll

- 6 Ordföranden har ordet
- 8 Styrelsen informerar
- 10 Auktionskrönikan
- 12 Filatelistens samlarskola nr 239
- 14 Var i hela världen ... ?
- 16 Bokrecension
- 18 Berömda frimärken nr 4
- 20 Nytt från SSPD
- 22 Döda frimärksländer nr 12
- 24 Att resa är berikande
- 29 Giselher Naglitsch belönas
- 30 Att samla Hembygd nr 2
- 32 Nordiska Frimärken – nya utgåvor
- 36 Landet runt
- 38 Tips på Netex
- 40 Brev för detektiver
- 42 Diamanttandning med 1855 års verktyg
- 45 Recension Samlarguiden
- 46 Förordningar angående postväsendet nr 6
- 50 Aktiv förening
- 53 Frågor och svar
- 54 Inbjudan till Mare Balticum
- 55 Hurra, hurra!
- 56 Vem där? – Tävling
- 58 Marknadsplatsen
- 59 Hallå där ... !
- 60 Kommande aktiviteter
- 61 Annonser

Välkommen med artiklar och läsarinlägg till redaktion@sff.nu som bifogade worddokument. Bilder bifogas separat (helst i JPG-format). Skriv noga vem som författat artikeln samt tagit bilderna.

*Nästa nummer kommer
ut den 10 november!*

Ordföranden har ordet

I skrivande stund har Trelleborg 2023 just genomförts i strålande sommarväder. Det var en utställning med 108 intressanta exponat och sammanlagt nästan 500 ramar. Utställningen var välbesökt och höll hög kvalitet – så många som 25 guldmedaljer delades ut. Det var dessutom ett bilateralt evenemang med 20 utställare som representerade Tyskland.

Bilaterala utställningar med inbjudna från ett annat land är ett trevligt sätt att dels utväxla erfarenheter men också att öka möjligheterna att ställa ut. I Tyskland planeras för en framtida svensk-tysk bilateral utställning. Ett liknande samarbete med Norge är planerat i Karlstad i månadsskiftet augusti/september nästa år där Philea kommer att vara huvudsponsor.

När det gäller förbundets ekonomi fortsätter den att förbättras. Det egna kapitalet är redan nu återställt och vid årsskiftet kommer vi redovisa ett positivt resultat i enlighet med de prognoser jag tidigare redogjort för. Detta gör det möjligt att börja planera för framåtriktade aktiviteter.

Som ni kan läsa om längre fram i tidningen söker Förbundet och Sfu en förbundssekreterare

för att arbeta med förbundets utveckling på sätt som framgår av annonsen.

Vid det senaste styrelsemötet har styrelsen beslutat att kongressen i maj 2024 kommer att hållas i Jönköping. Vi återkommer med mer detaljer i kommande nummer av Filatelisten.

När det gäller lokalkostnaden i Älvsjö har den minskat då vi nu är tre hyresgäster som delar på lokalen. Förutom SFF och Sfu har även Sfu:s Stockholmsavdelning flyttat in i lokalen. De är mycket välkomna.

Till sist; Förbundet har köpt två stämplor som lagts ut till försäljning. Vi vill med detta säkerställa att de inte kommer ut på marknaden och därmed förhindra att de inte används på felaktigt sätt. Vill någon medlem eller klubb göra en donation för att hjälpa till att finansiera inköpen så kan detta göras på Förbundets hemsida.

Rikard

Sveriges Filatelistförbund Glasfibergratan 8, 125 45 Älvsjö | Telefon: 073-203 02 00 | www.sff.nu

Styrelse

Ordförande: Rikard Azelius,
Otto Lindblads väg 13, 224 65 Lund
Rikard.Azelius@vinge.se

Vice ordförande: Lars Nordberg,
Maskinmästaregatan 2,
233 43 Svedala

Sekreterare: Ulf Nilsson,
Riksvägen 4, 241 94 Hurva

Kassör: Thomas Hagström,
Snickarstigen 1, 144 33 Rönninge

Ledamot: Mikael Blomquist, Lund-
grensgatan 7, 652 21 Karlstad

Ledamot: Cajsa Ojakangas, Hjärne-
gatan 6, 3 tr, 112 29 Stockholm

Ledamot: Lars-Håkan Jonasson,
Coromantvägen 28, 862 40 Njurunda

Valberedning

Christer Mårtensson (sammankallande)
Rönnavägen 1, 247 60 Veberöd

Revisorer

Jan-Olof Ljungh, Falsterbovägen
100, 239 40 Falsterbo

Ulf Wahlgren, Blåbärsgratan 21,
212 29 Malmö

Riksföreningar

Asiensamlarna
Christer Svensson, Kattfots-
backen 12, 165 73 Hässelby

Islandssamlarna

Lars-Ove Pehrsson, Högstigen 5,
183 56 Täby
www.islandssamlarna.se

Svenska Czeslaw Slania-Samfundet
www.slantiasamfundet.com

Hembygdsfilatelisterna

Anders Bock, Runebergsgatan 3,
114 29 Stockholm
<https://hembygdsfilatelisterna.se>

Bältespännarna

Christer Wahlbom, Humlegränd 6A,
179 60 Stenhamra
<https://sfb.hembygdsfilatelisterna.se>

Haftessamlarna

Bo Göransson, Emil Spelares väg 4,
395 97 Läckeby
www.haftessamlarna.se

SSPD – Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation

Leif Ruud, Malmvägen 48,
141 71 Segeltorp
www.sspd.se

Svenska Motivsamlare SMS

Tommy Samuelsson
Romsås 113, 523 98 Hökerum
romsas113@telia.com
www.svenskamotivsamlare.se

Svenska Vykortsföreningen

Benny Kullinger
Höganäsgratan 6B, 753 30 Uppsala
www.samlavykort.se

Bra resultat på auktion Posthistoria 3 !

Sålt för 13 150 kr

Sålt för 57 500 kr

F4f
HOW 3.3.-

Mi 2B1

Auktion 406 18 oktober Myntauktion 27 11 november Auktion 406 7 december

Alla auktioner är LIVE online på www.PHILEA.se. Logga in på vår hemsida för att delta.

Våra auktioner ses av kunder över hela världen!

Delta som inlämnare du också. Kontakta oss gärna redan idag.

– Det självklara valet för 'namesales' –

Auktioner ca. 8 gånger per år.
auktion@philea.se Tfn 08-640 09 78
Svartensgatan 6, 116 20 Stockholm
Kontor även i Göteborg,
Malmö, Kalmar och Uppsala.

Onlinebutik med 1000-tals
objekt till fasta priser.
www.philea.se/shop
webshop@philea.se

Frimärkssamlandet har engagerat människor i över 100 år. Här är ett foto som publicerades i SFT 1892 och är taget under ett möte med Nordiska förbunden i Lund.

Rapport från styrelsemöte

Styrelsen har haft styrelsemöte på distans. Utöver det löpande styrelsearbetet kan följande rapporteras:

- Det ekonomiska läget ser bra ut och ligger för närvarande på plus för året. För nästa år är ett överskott budgeterat.
- En kommitté har bildats för att hjälpa de lokala klubbarna med att öka sin aktivitet genom förslag med mera.
- En stämpel som bjudits ut på tradera har inköpts av förbundet för att förhindra att manipulerade märken tillverkas. En fond för att stödja detta arbete inrättas.

Förbundsstyrelsen

Gamla stämplor dyker upp på marknaden

Som skrivet under föregående rubrik har en fond inrättats för att samla in stämplor och typer till dessa som har kommit på villovägar. Läs av qr-koden för att komma till Filatelistens webbshop.

Där väljer du det belopp du vill bidra med, marker betalningen med "Stämplor" och känner dig nöjd med att ha gjort en god gärning!

Förbundsstyrelsen

Foto: Kenneth Ollenberg

Information från kassören

Kära medlemmar. Den årliga aviseringen närmar sig. I år har vi av besparingsskäl gjort vissa förändringar och börjar använda vårt ordinarie redovisningssystem i stället för Memlist som sagts upp.

Ungefär 2500 avier kommer gå ut varav 500 per vanlig post. Ni andra får avin via e-post.

I e-postmeddelandet finns en bilaga med er avi och OCR nummer. Dessutom kommer det finnas en "knapp" i e-målet att klicka på för enklare betalning (swish, kort, bank etc).

Dock – det står "Betala fakturan" på knappen – vi kan inte ändra på det och det framgår tydligt av bilagan att det är en avi och ingen faktura.

Thomas Hagström, kassör SFF

SFF:s klubbundersökning

1. Statistiken baseras på datainsamling 2022, 2023 samt studier av föreningars (102 st) hemsidor och en fördjupad undersökning av 33 föreningar (frågeformulär och intervjuer).
2. Medlemsdata finns för 73,5% (75 st) av föreningarna. 26,5% av föreningarna (som ej svarat) har åsatts snittdata. Riksföreningarna (7 st för närvarande) är ej del av undersökningen (34 % av riksföreningarna har upphört jämfört med uppgifterna på SFF.nu sommaren 2022).

Data		
Antal SFF medlemmar dec 2022	2 500 st	
Antal unika klubbmedlemmar i klubbar baserat på att 20% har dubbelmedlemskap	3 072 st	
Anslutningsgrad klubbmedlemmar till SFF (intervall 26–34,4%)	34,4 %	
Klubbarnas medlemsandel av SFF:s totala medlemsantal (intervall 32,9–42,3%)	42,3 %	
Klubbstatistik (baserat på 75 klubbars svar)		
Antal undersökta klubbar (ej riksföreningar)	102 st	
Antal klubbar med fler än 22 medlemmar	55,9 %	
Antal klubbar som inte anger mötesdatum på hemsidan	31,4 %	
Antal klubbar med färre än 11 medlemmar	23,5 %	
Antal klubbar med färre än 11 medlemmar och som inte visar mötesdatum 2023	16,7 %	
Trender medlemsutveckling 2020–2023 (33 % av klubbarna svarade)		
Medlemsförändring klubbmedlemmar per år i snitt	-9 %	
Andel som uppger ökande medlemsantal	15 %	
Andel som uppger oförändrat medlemsantal	27 %	
Andel som uppger minskande medlemsantal	58 %	
Andel klubbmedlemmar under 75 år (27 klubbar svarade)	36 %	
(Medlemmar i SFF som är under 75 år)	59 %	
Andel klubbar som själva anger att klubben troligen upphör inom kort (1–5 år)	11 %	
Föreningarnas syn på framtiden (33% av klubbarna svarade)		
Positiva	18 %	
Neutrala	27 %	
Negativa	55 %	
Föreningarnas syn på hur man kan öka SFF-anslutningen		
Billigare medlemskap, mer rabatter	42 %	
Svårt - "vi är negativa och arga på SFF"	21 %	
Föreningarnas syn på Frimärkets Dag (cirka 30 föreningar deltar årligen), 33 svarade		
Ingen lokal, för dyrt (3)	Inget intresse / meningslöst (8)	Ja, viktigt att synas! (7)
Resursbrist/ingen ork (2)	Ibland (4)	
Intressanta kommentarer från klubbar		
Att ha en aktiv och drivande ordförande är otroligt viktigt	Svårt hitta (yngre) medlemmar	
Hög medelålder	Svårt få folk sitta i styrelsen	Corona har slagit hårt
Man måste synas – i flera sammanhang	Yngre vill inte vara i föreningar	Vi minskar

Styrelsen kommer tillsätta en arbetsgrupp inom kort för att hjälpa klubbarna. I mellantiden kommer datan analyseras för vidare insatser. **Har du en analys? Sänd den till kansli@sff.nu!**

Objekt 401 på Phileas auktion den 31 maj. Pilarna markerar några detaljer som stämmer väl med tandningen i position 100. Lagg också märke till hur färgen är fördelad – mot höger och mot nedre hörnet.

En nättare rapport

Det är en hektisk period för oss ideella skribenter. Med Trelleborgsutställningen om hörnet i skrivande stund blir bevakningen den här gången summarisk.

Text: **Mats Ingers**. Bilder från respektive auktionshus.

Nuerna är sommar inte detsamma som stiltje på auktionsfronten. **Malmö Frimärkshandel** hade en innehållsrik internetauktion med singelobjekt i början av september. Magnus auktioner har stor bredd, där finns objekt för både kräsna utställningssamlare och samlare som söker i rimligare prisklass. Till förstnämnda kategori hör förstas en ostämplad fyraskilling (1494, bild 1) som har bedömts som lyx. Utropet var 5 000:-, men efter hård strid föll klubban på 29 000:-. Till detta kommer provisionen. Märket borde haft ett intyg, och ett sådant kommer att skaffas innan affären är i lås.

Malmö Frimärkshandel har också skapat sig en profil som auktionen där man kan hitta "vanliga" märken i lyxkvalitet. Ofta rör det sig om modernare märken som med ordinär stämpel är massvara. Men om postmästaren lyckats få in en "fem-etta" kan priset skena i väg till flera hundra- och ibland tusenlappar. Se de avbildade exemplen, med utrop och klubbat pris angivet (bild 2–8).

På försommaren hade **Philea** en auktion med några intressanta objekt. En sexskilling (ingressbilden) som uppgavs ha den sista nyansen 'f' är värd en egen analys. Utropet var 5 000:-, klubbat pris hela 38 000:- + provision.

Sexskillingar på medeltjockt papper, i Facit e- eller f-nyanser, har sällan eller aldrig hög färgstyrka. Bottenstrycket kan vara rätt tätt, men jag har aldrig sett en f-nyans med så grovt och sammanflutet ruttmönster, och ej heller någon som kommer i närheten av den här färgstyrkan. Färgen täcker också mycket väl i alla valörfält och

'SVERIGE' är i stort sett fritt från "snö". Dessutom är märket lika brunt som den brunaste d-nyansen. Så nog är det en udda fågel!

Under förutsättning att märket är tryckt på medeltjockt papper – jag återkommer till det – kan man inte tänka sig en bättre slutpunkt på ett sex-skillingsavsnitt. Sista nyansen. Sista dag för skillingar. Och sista frimärket i ett ark! Dessutom i lyx-centrering.

Positionen, i det här fallet 100, är kanske inte så självklar för alla, men tandningsmönstret är helt typiskt. Jag tittar alltid på 6:e tandningshållet i nedre kanten, från höger nedre hörntand räknat. Ligger det tydligt djupt kan positionen stämma. På det här märket syns tydligt att tryckfärg har pressats ut mot nedre högra hörnet, även om ramlinjerna inte "smetar".

Vid en jämförelse med andra f-nyanser framgår hur långt ifrån de ligger det sistadagsstämplade märket. Däremot finns det en del tryck på tunt papper, som åtminstone kommer i närheten, främst bland d-nyanserna. Där hittar man dessutom en del riktigt utflutna bottenstryck, se bilden (bild 9).

Jag utgår ifrån att det här märket kommer att ställas ut. De flesta kommer att beundra märket, men många kommer att undra om nyansen verkligen stämmer. Även om pappret når över gränsen 0,060 mm, och även om användningen är sen, vore det värdefullt att undersöka märket med UV-ljus. Det frimärkspapper som användes till de båda leveranserna innehåller e- och f-nyanser har en blåaktig fluorescens. De tidigare leveranserna har gulaktig fluorescens. ●

①
Utrop: 5 000 kr,
klubbat: 29 000 kr

②
Objekt 1248.
Utrop: 300 kr,
klubbat: 425 kr

③
Objekt 1257.
Utrop: 200 kr,
klubbat: 600 kr

④
Objekt 1261.
Utrop: 300 kr,
klubbat: 700 kr

⑤
Objekt 1286.
Utrop: 300 kr,
klubbat: 2 500 kr (!)

⑥
Objekt 1289.
Utrop: 300 kr,
klubbat: 3 000 kr (!)

⑦
Objekt 1503.
Utrop: 1 000 kr,
klubbat: 3 600 kr (!)

⑧
Objekt 1498.
Utrop: 200 kr,
klubbat: 1 900 kr (!)

⑨
Här är typiska f-nyanser, där 'Carlskrona' är mycket färgstarkt för att vara f.

⑩
Bland d-nyanser hittas en del avvikande tryck med utflutet bottentryck. Frimärket till höger är från nedre vänstra hörnet, position 91.

Svenska stämpelmärken

Text och bild: **Christer Brunström**

Det finns en omfattande grupp märken som aldrig gavs ut med tanke på att de skulle kunna vara av intresse för oss frimärkssamlare. Jag tänker här naturligtvis på de mängder av fiskala märken som använts av både statliga och regionala myndigheter för att ange att nödvändiga avgifter har betalats på olika legala handlingar. Det finns också märken som kvitterade skatteavgifter på olika produkter.

En del länder har gett ut enorma mängder stämpelmärken; i en del fall bytte man varje år ut samtliga stämpelmärken och de var då försedda med det årtal då märkena var giltiga. Detta var dock inte fallet i Sverige där en konsulterad Facitkatalog endast behövde nio sidor för att redovisa våra statliga stämpelmärken och då är även inledningssidan inkluderad.

Det vore en överdrift att påstå att svenska stämpelmärken är populära bland oss samlare och det hänger förmodligen samman med att de är tämligen monotona. De flesta avbildar det svenska riksvapnet i olika utföranden.

Många stämpelmärken var i bruk i decennier och de många tryckningarna fick som resultat ett stort antal varianter i form av vattenmärken, tandningar eller färgnyanser. Det finns sålunda rum för filatelistisk forskning och man kan till och med tänka sig att det fortfarande är möjligt att hitta tidigare okända varianter.

Stämpelpapper har en lång historia i vårt land och de första trycktes redan 1661. De första separata fiskala märkena kom år 1811 och det handlar om de numera så berömda Charta Sigillata. De skall dock inte tas upp i denna lektion av vår Samlarskola som i stället skall handla om våra mera frimärksliknande stämpelmärken.

Den tekniska termen för våra vanligaste stämpelmärken är beläggningsstämplar och här finns både enkla och dubbla. De första enkla beläggningsstämplarna gavs ut med start 1880 och de

kom bland annat till användning på olika intyg, på pass, vid utnämningar och på flera andra dokument som staten tog ut en avgift på. Utgåvan 1880 är i tämligen stort format och alla valörerna har det Stora Riksvapnet som motiv. Denna första utgåva hade 27 valörer från 10 öre till 500 kronor. Att få ihop en komplett serie torde vara något av en utmaning eftersom valören 500 kr är mycket ovanlig.

År 1895 ersattes den första serien av enkla beläggningsstämplar med en ny utgåva i något annorlunda utförande och i något mindre format. Motivet är fortfarande det Stora Riksvapnet. Den nya serien har hela 43 olika valörer från 5 öre till 25 000 kronor.

Denna utgåva användes sedan ända fram till 1968 då den ersattes av en ny och moderniserad design. Under alla dessa år kom ständigt nya upplagor. Märkena förekommer med och utan vattenmärke och med olika tandningar. Det finns naturligtvis många färgnyanser. En

del valörer är fortfarande mycket vanliga och lätta att komma över medan andra är minst sagt svåra. Valören 25 000 kronor är sällsynt; det var ju en otroligt hög valör som förmodligen inte kom till användning speciellt ofta.

År 1880 kom ytterligare en serie stämpelmärken men av en helt annan typ. De Dubbla Beläggningsstämplarna trycktes som par där ett av märkena (det mindre) klistrades på dokumentet och det andra (det större) behölls av myndigheten som en kontrollåtgärd. Dessa två märken har texten STÄMPEL No 1 och STÄMPEL No 2. Det senare märket saknade gummering. Även dessa märken avbildar det Stora Riksvapnet.

Dessa dubbla stämplor kom bland annat till användning i samband med försäljning av fastigheter och bouppteckningar.

Det frimärke som visas här är ett stort STÄMPEL No. 2 märke och det ingår i den serie som började användas år 1907. Det är verkligen ett praktfullt graverat märke. Valören 80 öre värderas till en femtiolapp men om de två delarna hänger samman är värdet betydligt högre. Utgåvan från 1907 har valörer från 5 öre till otroliga 50 000 kronor!

När dessa dubbla beläggningsstämplor avskaffades vid slutet av år 1964 hade man gett ut 75 olika märken.

År 1925 introducerades ett in-teckningskontrollmärke med valören 25 öre. Tanken med detta märke var att det skulle användas på bland annat in-teckningar för att skydda mot förfalskningar.

Valören 25 000 kronor är sällsynt; det var ju en otroligt hög valör som förmodligen inte kom till användning speciellt ofta.

Märkligt nog ändrades aldrig avgiften trots att användandet upphörde först vid slutet av år 1964.

Detta aningen originella stämpelmärke har det Lilla Riksvapnet med sina Tre Kronor som motiv. Det trycktes i många olika upplagor varför det förekommer både med och utan vattenmärke. Man kan hitta märket med olika tandningar (11, 12½ och 13¾ eller blandad tandning).

Detta märke kom till flitig användning och det finns på mängder av handlingar. Värdet

ligger på runt 5 kronor varför man nog kan försöka få ihop de olika varianterna utan några större utlägg vilket skulle kunna vara ett spännande projekt.

Mitt eget favoritmärke är Bank- och Växelmärket från 1864. Det har valören 1 riksdaler. Det finns i tre versioner: otandat, linjetandat och med tandning 9. Märket användes i samband med utfärdandet av växlar. Det är det enda stämpelmärket med valör i riksdaler (om vi undantar Charta Sigillata).

Även vid svenska konsulat utomlands behövdes det stämpelmärken i samband med att svenskar bosatta utomlands behövde förnya sina pass eller att sjömän skulle mönstra på ett nytt fartyg. De första konsulära märkena började användas år 1887 och som motiv hade de det Stora Riksvapnet. De första tre utgåvorna hade avgiften även angiven i ett antal utländska valutor som amerikanska dollar eller ryska rubler.

Det visade märket är stämplat på det svenska konsulatet i Belgrad. Som synes finns de utländska valörerna inte längre med och orsaken var

säkert att valutakurserna fluktuerade en hel del. Märket ingick i den serie på nio valörer som började användas runt 1920. Användandet av konsulära stämpelmärken upphörde först 1950 och märkena trycktes i många upplagor med de sedvanliga varianterna som resultat. De tycks dock aldrig ha tryckts på vattenmärkt papper.

De svenska stämpelmärkena finns katalogi-

serade i vissa Facit-kataloger och här är det medlemmar i Samlarföreningen Bältespännarna som bidragit med informationen.

Ostämplade är flertalet svenska stämpelmärken riktigt ovanliga men det finns got om stämplat material för den som skulle vilja pröva på ett nytt (och spännande) område. Här har jag bara berört sex olika kategorier av svenska statliga stämpelmärken men det finns många fler. En fördel är att det inte längre används några stämpelmärken i vårt land varför det är ett helt avslutat område. Tyvärr är flertalet dokument med stämpelmärken av modell större varför de sällan passar på en vanlig albumsida. ●

Var i hela världen ...?

Mindre kända skrivtecken

Det är nog inte många som är förtrogena med det armeniska alfabetet som har hela 38 olika bokstäver. Det här visade frimärket gavs ut år 1922 i Armenien. Det ingår i en serie på tio olika valörer med lika många motiv. Valören 1000 rubler visar en fiskare i sin båt på floden Aras.

Armenien blev en fri republik den 28 maj 1918. Vid slutet av 1920 ändrades statskicket till socialistisk sovjetrepublik och år 1922 bildade Armenien tillsammans med grannländerna Azerbajdzjan och Georgien en kortvarig

federation som är känd som Transkaukasiska sovjetrepubliken.

Serien från 1922 kom inte till användning utan övertryck av nya och mycket högre valörer. Orsaken torde ha varit en skenande inflation.

I katalogerna värderas den kompletta serien till runt 100:- men det hör också till historien att samtliga märken har förfalskats. Det avbildade märket är en förfalskning. Ett av kännetecknen är att linjerna som visar flodvattnet är solida men de är mer punktformade på originalmärkena.

Text och bild: Christer Brunström

Armeniska alfabetet i en park nära Aparan. Bild: Rita Willaert, Flickr

SFF och Sfu söker Förbundssekreterare

Sveriges Filatelistförbund (SFF) och Sveriges Frimärksungdom (Sfu) söker en **Förbundssekreterare** på vardera 50%.

SFF/Sfu samlar tillsammans 4000 medlemmar och ett 100-tal klubbar. Vårt kontor ligger i Älvsjö. Vi arrangerar utställningar, säljer litteratur, arrangerar kurser, samverkar med branschens aktörer och ger ut tidningarna Filatelisten och Sfung.

SFF/Sfu är i en intressant utvecklingsfas där marknaden snabbt förändras. Det handlar om att aktivt vara närvarande på marknaden och sälja/marknadsföra våra tjänster, värva medlemmar och utveckla branschen med våra partners. Lika viktigt är att driva den digitala strategin och stötta klubbverksamheterna i deras utveckling.

Arbetstiden är flexibel och kan även ske på distans. Fast lön utgår samt bonusprogram finns. Övertidsersättning utgår ej. Övrigt: Vi har hängavtal med Unionen/Fremia.

Utbildning/kompetenskrav:

- Lågst gymnasieutbildning och erfarenhet inom digitala medier & IT.
- Ansvarig i säljande befattning i minst 5 år med förhandlingsvana.
- Minst 3 års erfarenhet av marknadsföring och genomförande av kampanjer.
- Grundläggande kunskap i ekonomi.
- Vana från föreningslivet centralt och/eller lokalt.
- Talar och skriver god svenska samt engelska.
- Stort intresse för filateli och förståelse för både vanliga & avancerade filatelisters önskemål på verksamheten.

Önskvärda egenskaper

Vi tror att du är en utåtriktad, affärsorienterad person med ett brinnande intresse för föreningslivet med lång erfarenhet av försäljning och marknadsföring. Du är relationsskapande, tycker om att träffa människor och att utveckla en verksamhet. Du är därtill prestigelös, har ett gott ordningssinne och är en lyssnande person.

Arbetsuppgifter

Dina uppgifter består främst av:

- Övergripande ekonomiskt ansvar/rapportering i samarbete med extern redovisningsbyrå.
- Ha ett nära samarbete med lokala klubbar, Guldspansorer och partners.
- Ingå i redaktionsråden för våra tidningar.
- Ansvara för våra IT-system och digitala medier (FB, nyhetsbrev, Webshop & hemsida)
- Samverka med olika interna organ såsom utställningskommittén.

Ansökan

Tjänsten tillsätts med start 1:a feb 2024 eller enligt överenskommelse. Senaste ansökningsdag är 31:e oktober 2023. Sänd din ansökan och CV till SFF's kassör Thomas Hagström, thomashagstrom88@gmail.com.

Handbok för frimärksskribenter (och redaktörer)

Många böcker om vår hobbys olika yttringar har långa och ibland övertydliga titlar. Detta gäller även delvis John M. Hotchners nyutkomna bok On Philatelic Writing and Editing som kom under sommaren 2023.

Den 88-sidiga boken är en sammanställning av ett stort antal artiklar som Hotchner under en lång följd av år har skrivit för "The Philatelic Communicator", den kvartalstidskrift som ges ut av Writers' Unit, en riksförening inom American Philatelic Society.

John Hotchner är en av USAs mest framstående frimärksskribenter. Sedan 1976 skriver han för Linn's Stamp News och varje vecka kan man där läsa hans krönikor om amerikansk filateli. Hotchner är inte bara frimärksskribent utan han har också lång erfarenhet som redaktör för flera olika publikationer. Han har dessutom en mycket lång karriär som jurymedlem på nationella och internationella utställningar. Vi kan därmed konstatera att John Hotchner är väl kvalificerad att skriva om hur man blir en framgångsrik frimärksskribent och redaktör.

Jag är övertygad om att Hotchners synpunkter på filatelistisk litteratur kan vara mycket värdefulla även i en svensk kontext. Vi befinner oss i ett skede då allt mer verksamhet flyttar till digitala plattformar och det är nog där som samtida samlare ofta söker (och hittar) den information som kan hjälpa dem i deras hobby. Även detta är något som Hotchner tar upp och han menar att vi inte bör vara rädda för utvecklingen utan vi måste acceptera att vi lever i en ny värld.

Boken är uppdelad i olika avsnitt. Först diskuteras hur man kommer igång som frimärksskribent. Därefter kommer praktiska tips om hur man utformar sina texter. I avsnitt tre handlar det om hur man arbetar som redaktör för en tidskrift eller annan publikation. Här är ju uppgiften oftast att skaffa material och att agera mentor för blivande skribenter. Detta är säkert en del av boken som borde vara av speciellt intresse för den kommitté som ansvarar för textinnehållet i vår tidskrift.

Ett längre avsnitt i boken handlar om filatelistisk litteratur på våra utställningar vilket ofta har varit en komplicerad del av verksamheten. Det finns flera problem och då inte minst de stora kostnaderna att i förväg cirkulera anmälda verk för bedömning av de utsedda jurymedlemmarna. Detta har lett till att många arrangörer har valt bort litteraturexponat.

Ett annat problem i sammanhanget är de ibland stora utgifterna som drabbar de författare som väljer att ställa ut sina böcker. Förutom anmälningsavgiften förväntas de donera ett par exemplar till organisatörerna. I många fall placeras den anmälda litteraturen i stängda montrar vilket gör det omöjligt för besökarna att närmare bekanta sig med de olika verken. En tanke med att anmäla sin publikation till bedömning på

Foto: Adobe Stock Photos

en utställning är naturligtvis möjligheten att nå köpare och här har nog många organisatörer av utställningar inte hittat bra lösningar (STOCKHOLMIA 2019 var ett lysande undantag – all anmäld litteratur kunde studeras i utställningens bibliotek).

Boken avslutas med ett antal uppsatser om framtiden för filatelistisk litteratur och om hur Hotchner praktiskt organiserar sitt arbete. Han medarbetar regelbundet i fler än tio olika publikationer och han är redaktör för ett par av dem. Lösningen är noggrann planering och goda rutiner. Hotchner berättar att hans bästa tid för skrivarbete är från 06.00 till 09.00 på morgonen. En annan viktig del i ett framgångsrikt skrivande är att ha tydliga stoppdatum.

Intressant nog tycker Hotchner att man inte skall överdriva själva skrivarbetet med att ständigt skriva om texter för att få dem bättre. Hans metod är att skriva en text och sedan låta den ligga ett dygn för att därefter ge den ytterligare en genomläsning (och kanske smärre förbättringar).

Faktum är att många filatelistiska texter idag snarare liknar vetenskapliga avhandlingar vilket naturligtvis inte lockar några nya samlare.

Här menar Hotchner att skribenter hela tiden även måste ha nybörjarna inom vår hobby i åtanke. Dessutom föreslår han att även humor skulle kunna vara ett viktigt inslag i många texter.

Det gäller att skapa en realistisk planering för sitt skrivande men Hotchner påpekar också att "life happens" vilket innebär att det kan uppstå händelser som sätter käppar i hjulet för det planerade arbetet. Då gäller det att disponera om sin planering för att alltid se till att man i tid kan leverera utlovade texter.

Jag kan verkligen hålla med om mycket av allt det som Hotchner tar upp i sin bok. Med tanke på att han ägnat sig åt filatelistiska skrivelser i nästan 50 år kan man lära sig mycket av hans erfarenheter och synpunkter.

John Hotchners bok kan köpas via Amazon.com.

Christer Brunström

Kanske någon läsare kommer ihåg Tio i topp, ett radioprogram som sändes i Sveriges Radios P3 under åren 1961–1974, i vilket en lyssnarjury valde ut de tio mest populära låtarna inom popgenren. De presenterades sedan från nummer tio till vinnaren på plats ett. Nu gör vi samma sak, i denna serie som är tänkt att vara en sorts grundkurs i ämnet filateli. Min tanke är att spegla lite av varje med betoning på de riktigt globala frimärkskändisarna. Kanske blir någon förvånad över en del av mina val, vilket är helt naturligt, eftersom de flesta nog har sin egen privata topplista.

Berömda Frimärken

Det finns frimärken som det stora flertalet samlare nog känner till men som man aldrig någonsin kommer att kunna äga. Vi får nöja oss med att samla på de ofta fantasifulla legender och historier som omgärdar alla dessa rariteter.

En sådan utgåva är de två frimärken som gavs ut av Mauritius år 1847 och det är dessa som hamnar på plats fyra i vår topplista.

År 1847 var Lord Gomm guvernör på ön Mauritius som sedan 1810 varit en brittisk koloni efter att ha tillhört Frankrike sedan tidigt 1700-tal. Guvernörens hustru, Lady Gomm, fick då idén att organisera en bal för de ledande personerna på ön. Hon var med stor sannolikhet väl förtrogen med den stora nymodigheten i hemlandet – frimärken med drottning Victorias porträtt!

Kanske var det just planerna på balen och Lady Gomms önskan att kunna sända ut inbjudningarna frankerade med frimärken som låg bakom utgivandet av de två frimärkena. Det vi vet är att ett mycket litet antal sådana brev har bevarats och i samlarkretsar brukar de omnämnas som "balbrev".

Nu gällde det att hitta någon som kunde gravera de nya frimärkena och uppdraget gick till J. O. Barnard. Uppgiften var att gravera två märken med valörerna 1 penny och 2 pence. Han hade säkert fått alla nödvändiga detaljer om hur frimärkena skulle se ut. En titt på bilderna här på

sidan visar att de har ett porträtt av drottning Victoria, valörsiffran samt orden MAURITIUS, POSTAGE och POST OFFICE.

Det är här som legenden träder in och enligt den hade Barnard glömt bort exakt vilka ord som skulle finnas med varför han tog sig en promenad i Port Louis till postkontoret för att fråga postmästaren. "Aha", tycks han ha sagt till sig själv när han såg skylten POST OFFICE och han återvände genast hem för att gravera in de två orden.

Om det finns den minsta sanning i denna skröna är nog oklart. Faktum är att en del av våra allra första frimärken från engelskspråkiga länder har med just orden POST OFFICE varför de inte är speciellt förvånande.

När sedan Mauritius gav ut nya frimärken i juni 1848 hade Barnard graverat om motivet som nu fick

den mera passande texten POST PAID. Kanske var det detta faktum som fått många att tro att beteckningen POST OFFICE skulle ha varit ett misstag.

Vi vet att 500 exemplar var trycktes av de två första märkena som gavs ut den 21 september

Chamarel Waterfall på Mauritius

Foto: Adobe Stock Photos

1847 (och i god tid före Lady Gomms bal den 30 september). På Mauritius hade många människor fortfarande starka band till Frankrike och de första frimärkena kom att användas på brev till bl.a. Bordeaux.

Det uppskattas att det idag existerar 15 exemplar (varav två ostämplade) av valören 1 penny som trycktes i röd färg. Av valören 2 pence i blå färg har man under årens lopp hittat 13 exemplar av vilka fyra är ostämplade. Med tanke på att flertalet numera finns på olika postmuseer är antalet på den öppna marknaden oerhört begränsat vilket vid auktionsförsäljningar brukar resultera i mångmiljonbelopp.

Vårt svenska postmuseum i Stockholm har många mycket sällsynta frimärken i sina samlingar. De allra mest värdefulla är de två första Mauritiusmärkena som donerades till museet av

svenskamerikanen Hans Lagerlöf för nu runt 100 år sedan.

De läsare som kommer ihåg det frimärke från Trinidad som kom på femte plats vet att det var det första frimärket i en brittisk koloni men det gavs ut av ett privat rederi. Många menar därför att äran att vara den första brittiska kolonialutgåvan i stället går till paret från Mauritius. Det gavs ju ut av den lokala administrationen.

Det finns naturligtvis ett sätt att inkludera dessa rara märken i sin samling men då bör man exempelvis välja den serie på fyra frimärken som Mauritius gav ut den 22 mars 1948 när man ett år för sent firade 100-årsminnet av sina berömda POST OFFICE-frimärken. Här kan det nog räcka med en tjuga för att komma över serien i postfriskt skick.

Text och bild: **Christer Brunström**

Topplistan, översikt:

1) ?	3) ?	5) Lady McLeod	7) Machinporträttet	9) Posthorn
2) ?	4) Mauritiusmärkena	6) Kaptriangelarna	8) Bluenose	10) Oscar II

Posthistoriska dagen i Stockholm

Alla är välkomna!

Varje höst anordnar Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation (SSPD) en posthistorisk dag i Stockholm. I år äger den rum den 18 november på Mäster Olofsgården i Gamla stan. Fyra föredrag står på programmet.

Ett vanligt tema för posthistoriska samlingar är portosatser och postala tjänster. En extra utmaning är att hitta brev där avsändaren förutom grundportot betalat för mer än en tilläggs-tjänst. Erik Hamberg inleder dagen med att visa och berätta om några sådana brev från sin samling.

Blandfrankerade försändelser tycker många posthistoriker är roliga. Kjell Nilson samlar på försändelser till, från och inom Sverige som fått frankeringar från två olika postföretag innan de

nådde sina adressater. Hans presentation är en översikt över olika anledningar till att sådana blandfrankerings kunde behövas.

Illustrerade kuvert av olika slag är ett populärt samlingsområde internationellt, men inte särskilt känt i Sverige. Robert Stolt visar några vackra och ovanliga exempel ur sin samling. Vi får se både tryckta och handmålade illustrationer, mestadels på kuvert från sent 1800-tal.

Föredragsprogrammet avslutas med en presentation av Gert Fredriksson med inriktning hembygdsfilateli: Några orters post- och handelsutveckling i Stranda härad. Föredraget bygger på Gerts mångåriga samlande av posthistoria från Kalmar län.

Text: Per Gustafson, SSPD

Bilder ur föredragshållarnas samlingar

En försändelse med dubbla posttjänster ur Erik Hambergs samling.

Kjell Nilson visar en blandfrankering med intressant bakgrund.

Tid: Lördag 18 november kl. 11.00–15.00.

Köp/försäljning/byte och social samvaro från kl. 11. Föredragsprogram kl. 12–15.

Plats: Mäster Olofsgården, Svartmangatan 6, Bergmansalen, Gamla stan, Stockholm.

Därefter middag på restaurang S:ta Clara i Gamla stan (var och en beställer och betalar själv).

Nu kan du köpa FACIT Special Classic 2024

Mer information om SFF:s böcker finns på webbshoppen. Gå in på filatelisten.se och klicka på web-shop.

FACIT Special Classic 2024 omfattar över 500 sidor, är inbunden och försedd med ett praktiskt läsband. Katalogen innehåller Nordens alla frimärken fram till 1951 med varianter.

Bland innehållet i FACIT Special Classic 2024:

Artiklar

- Uppdaterad artikel om Returetiketter och handstämplor för obeställbara försändelser till Norden.
- Artikel *Flyttade klichéer i leverans 1–3 av 4 Skilling Banco*.
- Artikel som förklarar katalogförändringarna för Landstorm II.
- Artikel *Færingehavn på Grönlands västkust*.
- Artikel *An Expert's Guide to the Iceland I Gildi '02-'03 Overprints, Postscript No. 2*.

Uppdateringar

- Uppdatering av *Provtryck till svenska frimärken*.
- Uppdateringar av nya varianter och vattenmärken.
- Isländska stämplor är uppdaterade.
- Korrigeringar och uppdateringar av amerikansk och brittisk militärpost på Island under andra världskriget.
- Uppdatering av Islands påtryck *GILDI '02-'03*.

Priser

- Många prisjusteringar är gjorda i hela katalogen.
- Priser för praktexemplar av stämplade frimärken 1924–1951 är nu införda i Sverigedelen.
- Priser för praktexemplar av postfriska och ostämplade frimärken fram till och med Bromma 1936.

Extramaterial

- Bild på del av viraduk.
- Från Ringströms Museum för Filateli visas utställningsbladen för HAPAG Hamburg American Packet Company West India Line.
- Karta över isländska postkontor och postrutter 1885.

Beställ från webbutiken på filatelisten.se eller använd qr-koden:

Använd din medlemskod *medlem2023* vid kassan för att få din rabatt!

Döda frimärksländer – 12

Text och bilder: **Christer Brunström**

Den här gången skall vi bekanta oss med frimärksområden i Europa, Afrika, Asien och Sydamerika. De har som gemensam nämnare att de nog aldrig kommer att återuppträda som frimärksländer men osvuret är som alltid bäst.

Ciskei

Den sydafrikanska apartheidregimen gjorde nog sitt yttersta för att förhindra att det skulle bli några radikala politiska förändringar i landet som skulle kunna ändra på den vita klassens särställning. Ett grepp i denna politik gick ut på att skapa separata stater eller "hemländer" för den svarta delen av befolkningen. En av dessa till formen självständiga stater var Ciskei. Staten fick sin självständighet den 4 december 1981 vilket också markerades med fyra frimärken.

Befolkningen i Ciskei uppgick till runt en miljon och huvudstaden hette Bisho. Ciskei upphörde att existera den 27 april 1994 och området blev åter en del av Sydafrika.

Under sin tid som "självständig" stat hann Ciskei med att ge ut 228 olika frimärken och några souvenirblock. Det var den sydafrikanska randen som användes som valuta i Ciskei och frimärkena är påfallande lika de som trycktes i Sydafrika och de övriga "hemländerna." En typisk serie består

av fyra olika valörer som bildmässigt ofta skulle kunna appellera till motivsamlare. En lång bruksserie från 1981-90 visar fåglar och när nästa

kom år 1991 var motiven hämtade från solsystemet. Hela serien kunde också köpas i form av ett ark med 15 olika valörer.

Ciskei är inte ointressant som frimärksland eftersom många utgåvor visar lokalt liv och folkliga traditioner. På det hela taget är området mycket prisbilligt.

Cochin

Cochin var på sin tid en feodalstat i sydvästra Indien som år 1941 hade en befolkning på 1.4 miljoner. Huvudstaden hette Ernakulam. Området hade mycket tidigt kommit i kontakt med sjöfarare från Europa.

Frimärken introducerades år 1892 och utgivningen fortsatte sedan ända fram till 1949. Här handlar det huvudsaken av mer eller mindre lyckade porträtt av de regerande maharadjorna. Många frimärken finns också övertryckta för att användas på tjänstepost. Intressant nog har flertalet frimärken från Cochin ett vattenmärke i form av en paraply. En paraply finns dessutom med i motivet på nästan alla frimärken från denna indiska stat.

Idag ingår Cochin tillsammans med grannstaten Travancore i delstaten Kerala som är ett av Indiens mera populära turistmål.

Cochinchine

Den sydligaste delen av Vietnam med Saigon som huvudstad var på 1800-talet känd som Cochinchine på franska. Området ockuperades av franska styrkor redan år 1861 och år 1886-1887 gav man ut fyra provisoriska frimärken som alla har valören 5 centimes. Det var frimärken från Franska kolonier som försågs med den nya valören. Två av valörerna hade dessutom tilltrycket C. CH. Dessa provisoriska utgåvor ersattes av frimärken från Franska Indokina år 1892.

Córdoba

Centralt beläget i Argentina ligger provinsen Córdoba som år 1858 hade egen postöverhet. Man gav ut två frimärken med provinsens vapensköld som motiv. Här visas valören 5 centavos som har ett katalogvärde på ca 1 500 kronor. Frammärket med valören 10c är mycket ovanligt. Tyvärr förekommer det förfalskningar av dessa två frimärken. Córdoba's frimärken var endast giltiga på post inom provinsen och deras användning upphörde år 1860.

Corfu

De läsare som gärna ser brittiska dramaserier på SVT kommer säkert ihåg Enkel resa till Korfu som är baserad på Gerald Durrells tre självbiografiska romaner. De handlar om hur familjen Durrell flyttar från England till Korfu i den grekiska övärlden år 1935 och de blir sedan kvar på ön till 1939.

Korfu är en av de sju Joniska öarna i västra Grekland. I slutet av augusti 1923 besattes ön av italienska trupper av politiska orsaker. Samtida italienska frimärken försågs med övertrycket Corfù och gavs ut den 20 september. Den 26 september kom ytterligare tre märken som fått valörer i grekiska drakmer. De italienska trupperna lämnade sedan ön vid september månads utgång.

Att ön listas bland områdena på C hänger naturligtvis samman med att öns namn anges som Corfù även om Korfu är mera korrekt på

svenska. Totalt gavs det ut 11 olika frimärken; ytterligare tre valörer övertrycktes men de hann man uppenbarligen inte med att ge ut innan ockupationen var slut.

Korfu återuppstod som frimärksland år 1941 i samband med en ny italiensk ockupation. Då övertrycktes ett antal grekiska frimärken med CORFU och ett sådant visas här.

Corrientes

Vårt näst sista stopp denna gång är Corrientes, en tämligen stor provins i nordöstra Argentina. Provinsens postverk gav ut sitt första frimärke den 21 augusti 1856. Det hade valören 1 real och motivet var plagierat från Frankrikes första utgåva med gudinnan Ceres som motiv.

Från 1860 blev frimärket valörlöst men såldes för 2 eller 3 centavos. Samtliga frimärken trycktes i svart på olikfärgade papper. Den 11 september 1880 drogs frimärkena från Corrientes in och därefter ersattes de med argentinska utgåvor. Området har lockat många samlare som fascinerats av dessa mycket primitiva emissioner. Tyvärr finns det också nytryck av en del utgåvor vilket försvårar för oss samlare.

Cos

Kos tillhör de mera populära besöksmålen i den grekiska övärlden för svenska semesterfirare. Den 290 km² stora ön ligger strax utanför den turkiska kusten. Idag har Kos en befolkning på 30 000 och när de inte ägnar sig åt att tjäna pengar på alla turister odlar de vindruvor, fikon och oliver.

Italien ockuperade Kos och de övriga Tolvöarna år 1912 och då kom också det första frimärket som övertryckts med landsnamnet COS. Totalt har man med 26 olika frimärken fram till 1932.

Nästa gång fortsätter vi med döda frimärkslännder med C som begynnelsebokstav. ●

Att resa är berikande

Bilder (om inget annat anges) och text: **Lars Livendahl**, Samlarföreningen Bältespännarna

Foto: David Castor

Fyren Kobba Klintar vid inloppet till Mariehamn, i verkligheten och på ett frimärksblock utgivet år 2010 samt Ålands landskapsblomma, gullviva.

Talesättet i rubriken stämmer väl, tycker jag. Att nu som "retired" efter att större delen av sitt arbetsliv kontinuerligt rest i tjänsten, inte "flyga och flänga" som förr är ganska skönt, men visst, ibland saknar man lite alla intryck och möten med olika människor i olika länder...

Under några vårveckor var det dock resdags igen, och med små mellanrum. Den första resan gick till utlandet "med minsta möjliga marginal", det vill säga till Åland. För mig med mina åländska släktrötter är det egentligen inte alls utlandet.

Sedan länge hade min samlarvän Märten Sundberg, ålänning och en av ö-landskapets främsta filatelisterna, och jag resonerat om att jag skulle komma över och berätta lite om bältespännarfilateli. Detta skulle ske på ett av Ålands Frimärkssamlarförenings möten. Så blev det nu den 29 april, och som utvecklades till en dag och kväll i de allra bästa formerna av åländskt och filatelistiskt gemyt!

Först några ord om Ålands Frimärkssamlarförening. Grundad år 1945. Med tanke på de 30 000 invånare öriket har är man verkligen aktiv. Medlemsantalet har varierat mellan impone-

rande 60–80 de senaste åren, och till föreningsmötena, som hålls två gånger i månaden september – maj per år, brukar runt 15 personer komma. Ofta är det intressanta föredrag, då besökarna kan vara drygt 20. Föreningen ger även ut en egen mycket välmatad tidskrift "Luppen", som nu är inne på sin femtionde årgång.

När jag själv på 60-talet som knatte tillsammans med mina bröder hoppade och lekte på de åländska röda granitklipporna kommer jag än idag ihåg att jag då tänkte: Dessa öar har allt, utom egna frimärken! Sedan 1984 har de även sådana! Deras olika poststämplat samlade jag dock redan som barn. När vi med vår båt besökte en ny ö med by var det första jag alltid kollade: Har de ett eget postkontor? Är det öppet, och kan man få stämpla ett brev? Jag kommer än ihåg posten på, jag tror, Vårdö. Den var inrymd i en

Vi beser tavlor på Andersudde.

Anders och artikelförfattaren.

Foto: Märten Sundberg

klassisk typisk åländsk skeppargård med utsirad veranda. Man gick in via verandan. I huset bodde även gårdens familj. Man "klev över" alla stövlar som låg innanför ytterdörren, sedan in i en hall, och där delvis under trappan till övervåningen fanns ett litet rum som var öns postkontor! Någon postdisk fanns inte men ett gammalt bord, säkert från ryska tiden, stod mitt i rummet och på det låg dagens post i olika högar för avhämtning. Poststämpeln låg i en gammal trälåda. Det var fullt med besökare i det lilla rummet och alla frågade om det var någon post till dem. "Postal sörgårdsidyll" skulle jag vilja kalla det!

Märten hade ordnat det nu förestående frimärksmötet på allra bästa sätt. Mitt besök skulle inte bara bli frimärken utan även en visit med specialguidning av Andersudde utanför Mariehamn! Att få komma dit hade länge stått högt upp på min önskelista, men hur få se ett privat hem ute på en halvö i den åländska skärgården?

För den oinvigde är Andersudde en plats med flera byggnader som ålänningen Anders Wiklöf byggt upp. Anders är, förutom med sitt ålandsgemyt, vad jag skulle vilja säga ett koncentrat av åländsk driftighet och entreprenörskap. Resultatet: Den främste affärsidkaren på Åland. "Wiklöf Holding" har 700 anställda och verksamhet finns inom många områden, alla med anknytning till öarna, och sedan med förgreningar i olika länder. Ålandsbanken, där Anders är störste ägare, är ett gott exempel!

Till saken hör att Anders också är samlare, och då främst av nordisk sekelskifteskunst. Samlingen bara måste vara en av de absolut främsta på privat hand.

Efter överfart med morgonbåt från Stockholm mötte Märten med buss och alla föreningsdeltagare, ett 30-tal, på kajen i Mariehamn. Sedan avfärd direkt till Andersudde. Hela platsen var verkligen vacker. Nu var det tidig vår och blåsig, men på sommaren... Alla blommor... Det stora huset var om- och tillbyggt flera gånger som bland annat resulterade i att det kändes större ut inomhus än utifrån.

Konstsamlingen var verkligen magnifik! För mig som konstintresserad blev det ett antal njutbara timmar. Snabbt såg jag flera tavlor som även finns som frimärksmotiv. Strax efter att vi anlänt anslöt Anders själv och det blev en minnesrik rundvandring. Snabbt konstaterade jag att här har vi en äkta och passionerad samlare! Att Anders fokuserar på konst och vi besökare på frimärken var utan betydelse. När han berättade historier om olika tavlor och kanske hur han kunnat förvärva dem, då var han en samlare "i sitt esse"! Hans slutkommentar var ofta när han berättat om någon tavla (med åländsk dialekt): "Och det var ganska kul". De orden tycker jag på ett fint sätt sammanfattar vår gemensamma hobby: Att samla för nöjes skull!

Att här berätta om alla tavlor vi fick se på Andersudde blir lite långt från de filatelistiska

Carl Larssons *Midvinterblot*

allfartsvägarna, men låt mig få lyfta fram tre, jag kan inte säga annat än magnifika tavlor, som även finns på frimärken.

Carl Larssons *Midvinterblot*. Originalen hänger, som vi vet, i stora trapphallen på Nationalmuseum i Stockholm, men den tavla som Carl Larsson (1853–1919) visade upp innan för museiledningen, på sitt sätt det verkliga originalet, den finns på Andersudde. I fonden av matsalen hänger den. Tavlan avbildades på ett åländskt frimärke 2015 med valören 3 euro. Notera gärna dörröppningen i underkanten på tavlan som visade var den var tänkt att hänga på Nationalmuseum.

På en inte lika framträdande plats, men varande en av Finlands absolut främsta tavlor från förra sekelskiftet är *Eko* av Ellen Thesleff (1869–1954). Kan en enda tavla representera och sammanfatta ett helt lands historia, kultur och mycket av dess identitet? För mig gör denna det: Finland! Detta konstverk är ofta utlånat, men fanns hemma nu efter bland annat en lång turné i USA, där den varit det stora dragplåstret. Tavlan har avbildats hela två gånger på finska frimärken, år 1975 och 2021.

Om Thesleffs målning inte är så stor till formatet så är det tredje exemplet jag här tänkte ta upp desto större: *Stolta stad* av Peter Dahl (1934–2019). Det är en triptyk på totalt hela 2 x 4,5 meter! Huset lär ha fått byggas till för att denna tavla skulle få plats! Om jag skall tycka, så

är jag lite kluven inför en del av Peter Dahls verk, men denna har jag alltid gillat. Att nu få se den i original var en upplevelse. Ett utsnitt av tavlan avbildades på ett svenskt frimärke redan år 1990, som ett av sex frimärken i ett häfte uppmärksammande C.M. Bellman och E. Taube.

En höjdpunkt för mig förutom tavlorna som sådana var samtalen och resonemangen med Anders själv. Att samlar är en hobby, men också "a way of life".

Efter besöket på Andersudde for vi tillbaka till Mariehamn. Där fick jag berätta om bältespännarfilateli, vad det omfattar och innebär. Det fick även bli lite utdrag och tankar från bland annat den presentation jag senare i maj skulle hålla på IBRA i Essen. Till min glädje blev det ett mycket positivt gensvar. Den efterföljande middagen gav gott utbyte med resonemang om "att samlar som hobby". En del samlar konst, en del på frimärken, en del på böcker om ett visst ämne, åter andra på posthistoria och/eller hembygd. Oavsett vad, så är vi alla som samlare mycket lika!

Kvällen resulterade också i ett intressant resonemang om hembygdsfilateli. Åland är ju ett självständigt landskap tillhörande Finland, men är samtidigt sedan 1984 ett eget och mycket populärt "frimärksland". Att ha egna frimärken har naturligtvis givit en enorm uppmärksamhet, både hemma och kanske än mer internationellt. Hembygdsområdesrådet "Åland" omfattar samtidigt mycket mer än bara deras frimärken och är

synnerligen intressant samt mångfacetterat. Det är posttransporterna över Ålands Hav, militärpost, skeppspost, alla små ö-postkontor, lantbrevbärare, egna stämpelmärken, vykort och mycket annat. Ålands Frimärkssamlarförening och dess medlemmar har insett detta i hög grad och hur man med sina hembygdssamlingar väl kan visa HELA sin hembygdshistoria. De är goda föregångare till ett utvecklat hembygdssamlande.

Ett stort tack till Mårten Sundberg och Ålands Frimärkssamlarförening för att jag fick komma! Och, förstås till Anders Wiklöf! Det blev en inspirerande helg som gav ny energi!

Strax efter Åland var det dags för två resor till, först till ön Lundy utanför Englands västkust, i kanten av Atlanten. En ny frimärksserie skulle utgivnas, som jag var "något inblandad i".

Därefter besök på IBRA 2023 i Essen, den stora världsfrimärksutställningen samt den tredje *World Cinderella Stamp Congress* som ägde rum där. Som ofta, blev även dessa resor händelserika. Jag har skrivit om även dem, men har tagit mig friheten, man kan ju göra det som skribent, och låta publicera de raderna i "världens enda och bästa svenska tidskrift med fokus på bältespännarfilateli", nämligen *Bältespännaren*. Opartiskt? Nej, inte alls! Vill du läsa mer om Lundy, öns nya frimärksserie, IBRA och Cinderella-kongressen, skriv ett mejl till Bältespännarföreningens kassör arnold.bostrom@gmail.com, så kommer höstnumret av tidningen gratis (utges omkring 1 nov.) + ett specialerbjudande "som du inte kan motstå" – att bli medlem i Samlarföreningen Bältespännarna! ●

Ellinor Thesleffs *Eko*

Peter Dahls
Stolta stad

In philately you can discover something new every day ...

Consign or sell now! ALL BENEFITS AT A GLANCE

- Discreet and high-quality advice from our experts
- Free Valuation
- Fast and reliable handling
- Consignments & Outright Purchase
- Excellent consignment conditions, free of any additional costs ('flat fee all-inclusive')
- Send us your material free of charge as a parcel with DHL or Fedex
- Very strong international client network (over 179,000 potential clients all over the world)
- International auctions 3 times a year

**Direct sale for cash or
consignment to our auctions.**

THE CHOICE IS YOURS!

Our Auctions – YOUR CHANCE!

57th AUCTION

16 - 20 OCTOBER 2023

Philately, Banknotes & Coins

58th AUCTION

19 - 23 FEBRUARY 2024

Philately, Banknotes & Coins

59th AUCTION

3 - 7 JUNE 2024

Philately, Banknotes & Coins

Closing date for consignments:

Single lots 8 weeks and collections

7 weeks before auction!

GET IN TOUCH WITH US:

+49-(0)7142-789 400

info@auktionen-gaertner.de

www.auktionen-gaertner.de | www.cg-collectors-world.com

Auktionshaus Christoph Gärtner GmbH & Co. KG

Steinbeisstr. 6+8 | 74321 Bietigheim-Bissingen, Germany | Tel. +49-(0)7142-789400

Fax. +49-(0)7142-789410 | info@auktionen-gaertner.de | www.auktionen-gaertner.de

C.G.

Giselher Naglitsch belönas

Karl-Erik Stenberg var en av landets mest kända filatelister under andra halvan av 1900-talet. Han grundade Norrorts Frimärksförening 1969 och var under många år dess ordförande. Efter hans bortgång instiftades Karl-Erik Stenbergs Minnesfond som förvaltas av Norrorts Frimärksförening med syftet att belöna "person eller organisation som på ett framstående sätt har verkat för filatelins utveckling och förnyelse.

Den första mottagaren av belöningen var Lennart Ivarsson för sitt forskningsarbete om tidiga posttaxor. Därefter har filatelistiska "kändisar" som Börje Wallberg, Jonas Hällström, Gösta Karlsson, Jan Billgren, Gunnar Dahlstrand och Ingvar Larsson belönats, bara för att nämna några.

Minnesfondens styrelse har beslutat tilldela Giselher Naglitsch belöning ur fonden med följande motivering:

"Giselher Naglitsch har gjort stora insatser med att dokumentera svensk posthistoria, som samlare, forskare, skribent, redaktör, föredragshållare, utställare och inspiratör. Giselher har nyligen i en omfattande artikel i *Posttryttaren* kompletterat Lennart Ivarssons kartläggning av de tidiga svenska posttaxorna. Dessförinnan har Giselher under många år forskat om både tidig uppländsk posthistoria och modern svensk posthistoria ("postfilateli"). Han har generöst delat med sig av sina kunskaper i artiklar, bokverk, föredrag och fina utställningsexponat. Genom goda kontakter med Postmuseum har Giselher också bidragit till

att viktiga källor till tidig svensk posthistoria blivit tillgängliga digitalt. Därtill har Giselher under många år varit redaktör för *Aktuellt om posthistoria* och *Posthistoriska notiser*, båda utgivna av Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation (SSPD). I rollen som redaktör har han hjälpt och uppmuntrat andra samlare att bidra med ny posthistorisk kunskap."

Belöningen består av diplom, Norrorts Frimärksförenings förgyllda medlemsnål samt en kontantbelöning om 5 000 kr alternativt ett konstföremål till motsvarande värde allt efter mottagarens önskemål.

Mats Söderberg

Hedersordf i Norrorts Frimärksförening

Att samla Hembygd

Text och bilder: **Lars-Håkan Jonasson. Del 2 av 4.**

Att samla hembygd på vykort är vanligt och populärt och på samma sätt som när man samlar stämplor kan man välja ut ett geografiskt område. Jag har valt Medelpad, som ni säkert gissat utifrån bildvalet i min förra artikel här i Filatelisten.

Kopplat till mitt stämpelsamlande söker jag ett vykort från varje plats där det funnits post. Dessa ger en bild av vilken typ av samhälle det är, om det är ett stort eller litet samhälle, stad eller by. I detta syfte fungerar "flygvykortet" utmärkt. Och genom att jämföra den bild du får vid ett besök på platsen med vykort från olika tider, får du en insikt i hur samhället utvecklats (bild 1).

Om samlaren av vykort är intresserad av posthistoria uppskattas kort som visar postkontor. Men även järnvägsstationer är intressanta då posten ofta låg i anslutning till stationen (bild 2). Med vykort kan man också berätta mycket om de platser som ingår i samlingen, till exempel om det funnits för bygden viktiga industrier (bild 3). Andra för bygden viktiga saker är kommunikation och här kan man exempelvis söka efter ång-

båtar som trafikerat på insjöar eller längs kusten (bild 4).

Genom att välja ett eller flera motiv, på samma sätt som motivsamlaren av frimärken, skapas en spännande utvidgning av hembygdssamlingen. Några exempel på motiv är slott, herrgårdar, broar och industrier (bild 5).

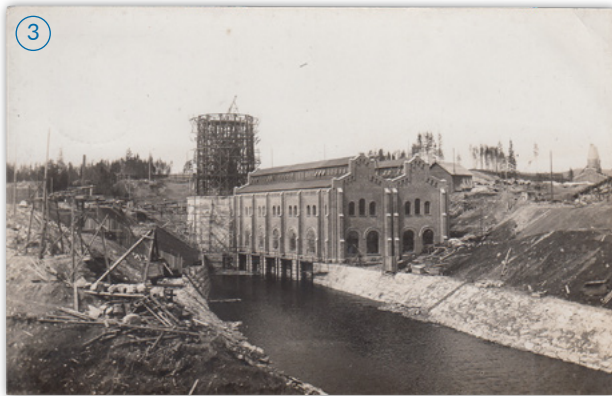
På samma sätt som katalogsamlaren som söker ett frimärke av varje utifrån en katalog/ lista, kan vykortssamlaren välja att samla kort utgivna av ett förlag. Min favorit är konstförlaget FRAM som dock inte numrerat sina kort, alltså finns ingen förteckning (vad jag vet) som jag kan använda vid mitt sökande. Pressbyrån däremot numrerade sina kort, första två siffrorna anger vilken filial som gett ut kortet följt av ett löpnummer (1932 – 55). Dessa numreringar är till hjälp

◀ Ljungans utlopp. På kortet kan man se tre samhällen som alla hade egen post vid tiden för kortet: Kvitsleby, Svartvik och Essvik.

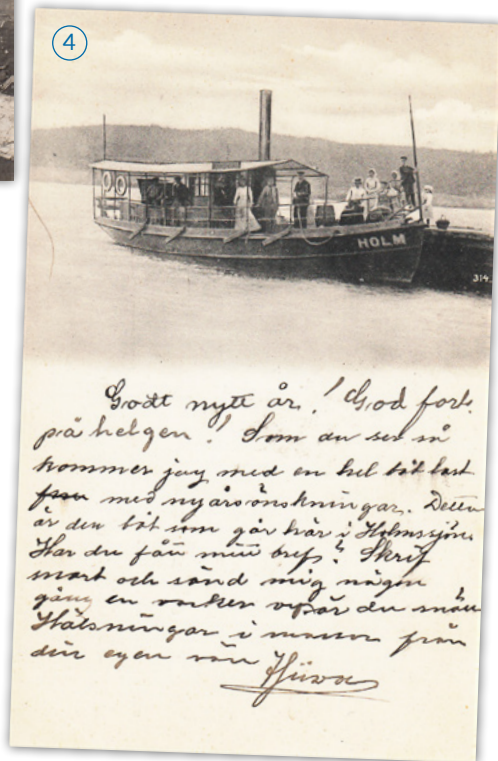

Kölsillre poststation stämplat 1930. ▶

◀ Ljungaverks kraftstation under uppbyggnad, postat i Johannisberg tre månader innan det uppväxande samhället fick sitt eget postkontor 28 december 1912.

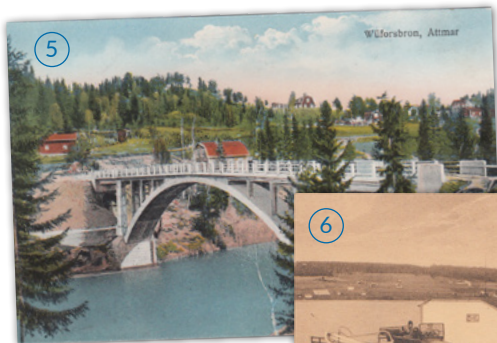
Ångslupen Holm 1902, trafikerade Holmsjön. Ångbåts PXP 144 (1910 - 1915).

vid sökandet och kan även ge en hint om var det finns luckor i samlingen. Utöver det finns lokala fotografier som kan betraktas som knutna till hembygden, som till exempel Nils Thomasson från Åre i Jämtland (bild 6).

Sedan brukar det bli så att någon eller några av platserna inom området upptar ett så stort intresse att inget vykort kan passera utan att man försökt förvärva det. För mig blev det Johannisberg där jag är född och uppväxt (bild 7). Från Sundsvall som är enda staden i landskapet är det intressant att söka och studera kort från olika gatumiljöer och där farsineras av stadens utveckling. Som att vi 1911 fick spårvagnar, att samla dessa kort kan utvecklas till ett eget samlingsområde. ●

Godt nytt år. ! God fort.
 på helgen ! Som du ser så
 kommer jag med en hel del best
 från min nyårsönsknings. Deten
 är den bit som går kvar i Holmsjön.
 Har du fått min brev ? Skrif
 snart och sänd mig någon
 gång en rader vad du små
 Halsningar i minnen från
 din egen son Jivon

◀ Wüforsbron står det på kortet, men det skall vara Viforsbron. Vacker bro över Ljungan med det bärande spannet under körbanan. Medelpads broar har blivit ett eget kapitel i min vykortssamling.

Färja i Vallsundet, Frösön. ▶
 Foto och Förlag Nils
 Thomasson. No 730.

Flygfoto över Johannisberg 1961, byn jag känner lika väl ▶
 som min egen byficka. Här kan jag peka ut föräldra-
 hemmet, posten och järnvägsstationen.

Nordiska frimärken

- nya utgåvor

Sverige

2 nov 2023

Julpost 2023

Design: Rebecca Elfast

Papper: självhäftande

Format häftesfrimärken: 36,6 x 26,5

Format rullfrimärke: 26,5 x 26,25

Häfte: 10 frimärken, 10 motiv, Julpost.

Rulle: 100 frimärken/rulle, 1 motiv, Inrikes brev

Vinter

Design: Daniel Bjugård

Foto: Johanna Hanno

Färger: 5 färger

Papper: Självhäftande

Format: 36,6 x 26,5

Häfte: 10 frimärken,

5 motiv, Inrikes brev

Här hittar du mer information: postnord.se/om-oss/om-frimarken/frimarksaret

Grönland

10 oktober 2023

FNs internationella dag för flyttfåglar

Konstnär: Ivalo Abelsen
Typografi: Cartor Security Printing
Utges i: Ark om tio frimärken
Mått: 51 x 32,32 mm
Valör: 13 DKK

15 oktober 2023

Prins Christian 18 år

Fotograf: Franne Voigt
Typografi: Cartor Security Printing
Utges i: Ark om tio frimärken, miniark och souvenirmapp
Mått: 56 x 33 mm
Valör: 50 DKK

Prins Christian 18 år, 15.10.2023
Kinnassullip Kunnigissap erneraa Christian ukiut 18

Här hittar du mer information: www.stamps.gl/information/frimaerkeprogram-2023

Norge

7 oktober 2023

Forskning, innovation, teknologi

Konstnär: Enzo Finger
Två frimärken i häfte
Valör: Inrikes 20 g (21 NOK x 2)

Färjor

Konstnär/designer: Jørn O. Jøntvedt.
Fyra frimärken i rulle
Valör: Inrikes 50 g (27 NOK x 4)

7 november 2023

Husdjur

Konstnär/designer: Cecilie Sørgård
Två frimärken i häfte
Valör: Inrikes 20 g (21 NOK x 2)

Julfrimärken

Konstnär/designer: Ragnar Aalbu
Två frimärken i häfte
Valör: Inrikes 20 g (21 NOK x 2)

Här hittar du mer information: www.posten.no/frimerker-til-samling

Färöarna

10 augusti 2023

Faroese Stamp No. 1000 – the cairn

Konstnär: Edward Fuglø

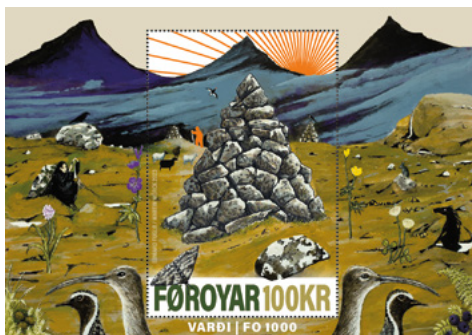
Gravör: Martin Mörck

Storlek: 60 x 40 mm

Storlek miniark: 100 x 70 mm

Utges även som souvenirmapp med miniark, svartryck och förstadagsbrev.

Valör: 100 DKK

11 augusti 2023

Martin Mörcks frimärke No. 1000

Konstnär: Emil Krause

Gravör: Martin Mörck

Format frimärke: 88 x 68 mm

Storlek miniark: 108 x 113 mm

Utgåva: Souvenirmappe med miniark och svartryck

Postal användning: Rekommenderat brev

Valör: 50 DKK

23 oktober 2023

SALT – Sound Art Live Theatre

Foto: Fotostudio

Storlek miniark: 90 x 50 mm

Storlek frimärke: 40 x 30 mm

Valör: 21 DKK och 61 DKK, inrikes brev och stort brev upp till 250 g

Vit näckros

Konstnär: Astrid Andreassen

Storlek: 40 x 30 mm

Valör: 21 DKK, Inrikes brev

Änglar

Fotograf: Fotostudio

Storlek: 30 x 40 mm

Självhäftande häfte och två julkort ingår i denna utgåva

Valör: 21 DKK och 31 DKK, inrikes brev och utrikes brev

Här hittar du mer information: en.stamps.fo/for-philatelists/stamp-programme-2023/

Åland

20 oktober 2023

Julen 2023

Konstnär: Lasse Harkkala
Formgivning: Johanna Finne
Frimärksstorlek: 36 × 25,5 mm
Arkstorlek: 2 × 20 frimärken

Perforering: 13 per 2 cm
Upplagor: 130 000 & 45 000
Valörer: Julpost & Världen
Pris FDC: 5,30 €

Här hittar du mer information: alandstamps.com/collections/2023

Danmark

21 september 2023

Flora Danica

Flora Danica har status som världens absolut finaste och mest värdefulla porslinsservis. Nu finns den för andra gången på frimärken. De fyra motiven är alla hämtade direkt från den vackra utställningen på Koldinghus, Kongernes Samling. Bertil Skov Jørgensen har designat de fyra frimärkena och fotografen Iben Kaufmann har tagit bilderna.

Facits numrering av svenska frimärksutgåvor

Utgivna 2023-08-24

Sammanställd av Jan Rosvall. Vi reserverar oss för senare ändringar.

Utgåva	Beskrivning	Valör	Facit nr
Skördeglädje	Tomater	Brev	3490
Skördeglädje	Trädgårdsarbete	Brev	3491
Skördeglädje	Slottsträdgård	Brev	3492
Skördeglädje	Traktor på åker	Brev	3493
Skördeglädje	Privat trädgård	Brev	3494
Skördeglädje	Blommor och grönsaker	Brev	3495
Skördeglädje	Grönsaker	Brev	3496
Skördeglädje	Glasburkar med gurka m. m.	Brev	3497
Skördeglädje	Flicka på stege	Brev	3498
Skördeglädje	Kålsorter	Brev	3499
Skördeglädje	Fågel och bi	Brev	3500
Skördeglädje	Häfte 1 x 10 (3491-3500)		SH139
Skördeglädje	Motivblad		Mb503
Skördeglädje	FDC		

Unikt lokalpostmärke visades

Text och foto: Jan-Anders Jacobsson

Under 8 och 9 september genomfördes Regionalträffen MITTNORRLAND på konferensanläggningen Avaviken Vandrarhem & Konferens i Dvärsätt Krokoms kommun, med Östersunds Filateli- och vykortsförening (ÖFF) som arrangör. Utöver arrangörsföreningen deltog medlemmar från frimärksföreningarna i Trondheim, Stjørdal, Steinkjer, Bodö, Sundsvall, Vindeln och Kramfors. Därutöver handlarfirmorna Nova, Rolf Leek och bröderna Walkers. Mässan stod även öppen för allmänheten med fri entré bägge dagarna.

Under lördagen var också en journalist från Jemtlands Tidning på plats för att skriva om arrangemanget.

Programmet bestod av handel och bordsförsäljning, tre skilda auktioner (Nordenfjeldske,

Philea och ÖFF) med sammanlagt 223 utrop, föredrag med rubrikerna; Tidiga vykort, Storsjöpost och Krokoms ur ett vykortsperspektiv, två lotterier med välfyllda vinstbord samt en frimärks- och vykortsutställning.

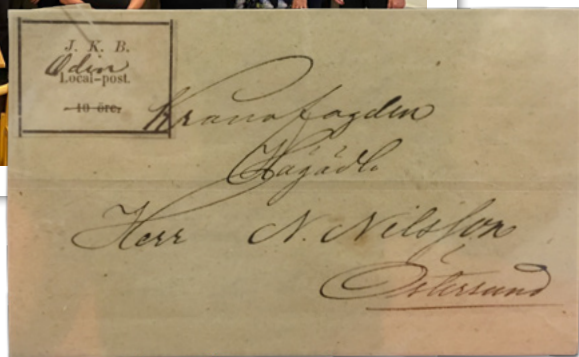
På två ramsidor visades delar ur en hembygds-samling med rubriken Storsjöpost som till del också presenterades i ett av föredragen. I utställningen visades bl.a. det unika lokalpostbrevet som befordrades med ångaren Odin från Oviken till Östersund 1867 frankerat med Jämtlands Kommunikationsbolags (J.K.B.) 10-öresmärke. Postens motsvarande porto vid denna tid var 12 öre!

Ett stort TACK till Avaviken, samarbetspartners, deltagande föreningar och handlare för en givande och trevlig samlarfest under dagarna två! ●

▲ Huvuddelen av deltagarna poserar framför kameran.

Brevet var avsänt till "Kronofogden Högädl. ► Herr N Nilsson Östersund"

Hög kvalitet på TRELLEBORG 2023

Text: **Rikard Azelius** Bilder: **Lars Nordberg**

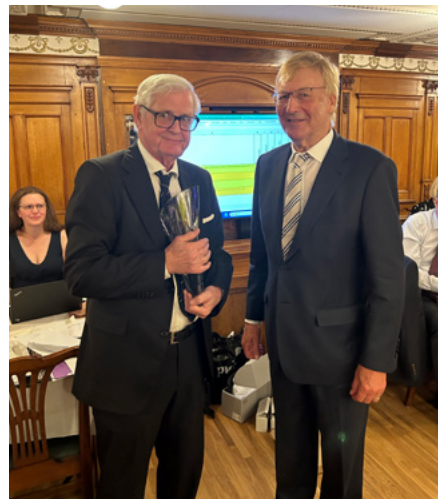
Den bilaterala utställningen Trelleborg 2023 har i skrivande stund precis genomförts den 15 – 17 september och här kommer en kort rapport. Det var en nationell utställning med 78 exponat och en regional utställning med 21 exponat. Fyra exponat var utställda i mästar klassen. Utställningen höll hög kvalitet och 25 guldmedaljer delades ut.

Jan-Olof Ljungh (på bild) vann efter juryns omröstning mästar klassen och fick trofén Trelleborg 2023 Postiljonen Master Grand Prix med sitt

mycket fina exponat *The first stamps of the German Empire, the Eagle Shield stamps and the 10 and 30 groschen stamps 1872–1875.*

Facit Grand Prix för bästa exponat i bedömningsklasser gick till Erik Benny Winther, Danmark, för hans mycket fina exponat i traditionell klass *Danish West Indies 1856–1917, Stamps and Postage Due* som fick 96 poäng.

Övriga resultat från utställningen hittar man på utställningens hemsida trelleborg2023.se. ●

Oscar II, järnvägspost och Kongokrisen

Text: **Mats Söderberg**, Bilder: Utställarnas samlingar

Netex är filatelistförbundets utställningssajt. Där erbjuds alla samlare som ställer ut på jurybedömda utställningar att också publicera sina exponat digitalt, som dokumentation och inspiration för andra samlare. I en serie artiklar tipsar kända svenska filatelister om sevärda exponat på Netex. Här kommer tre tips från Mats Söderberg. Se exponaten på www.netex.se!

Jag har blivit ombedd att tipsa om tre intressanta exponat som finns på Netex och som jag anser vara värda att studera djupare. Jag vill börja med att framhålla att egentligen alla exponat är värda ett närmare studium, lite beroende på vad man är intresserad av. Jag har dock valt ut tre exponat, ett i traditionell filateli, ett i posthistoria och ett i open-filateli för att de, var för sig, har något som fascinerar mig lite extra.

Traditionell Filateli

Mitt val här är *Oscar II, Sveriges första porträttfrimärken* av Tobias Rein.

Bara att läsa ingressen till exponatet, med dess fina pedagogiska uppläggning, skapar en nyfikenhet på vad som ska komma. Tobias artiklar i Nordisk Filateli om dessa frimärken gör inte det hela sämre. Av ingressen framgår också väldigt tydligt vad som är riktiga "godbitar" om man till äventyrs bara vill titta på dom.

Varianter och avarter, inklusive tidig utgivning, presenteras på ett så pedagogiskt sätt att även den som inte är invigd kan följa med och få utbyte av exponatet. Kvaliteten på visat material är föredömligt hög. Mångfalden är stor även när det gäller olika slags försändelser, avier etc.

Tobias visar också, för varje valör, kopplingen mellan valör och tänkt postal tjänst, vilket beri-

kar framställningen. Jag lärde mig själv mycket genom att studera det här exponatet.

Posthistoria

Mitt val här är *Hur järnvägen Malmö-Simrishamn med bibana påverkade posthistorien* av Hans Uno Hansson.

Det här exponatet ger, enligt min uppfattning, en idé om hur många järnvägars historia kan knytas ihop med posthistoria, såväl när järnvägen byggs som när den avvecklas. Det finns således mycket att beskriva med tanke på de förändringar som skett sedan 1855, när den första järnvägen öppnades för trafik och från 1960-talet när man började avveckla järnvägssträckor på allvar. Etablerandet av järnvägar, och avvecklingen av sådana, påverkar inte bara postgång utan även transport av människor och gods, dvs. påverkar hela samhället.

Exponatet innehåller en föredömlig källförteckning med länkar till angivna källor. Varje delsträckas bakgrundshistoria beskrivs såväl i text som med kartutsnitt. Det är stor variation i visat material. Portosatser för olika tjänster är väl beskrivna. Stämplars användning är väl beskrivet. Det är till fördel för presentationen med bilder på de järnvägsstationer som också hade postkontor/postställe.

Open-filateli

Mitt val här är *Sverige och Kongokrisen 1960–1964* av Joel Yrlid.

Exponatet är *historiskt* intressant eftersom det som skedde i Kongo på ett påtagligt sätt skildrar avvecklingen av många kolonier efter andra världskriget och inbördes konflikter som har implikationer i regionen ända till idag.

Exponatet är *militärt* intressant eftersom det beskriver första gången svensk trupp var inblandad i riktig strid sedan andra världskriget. Dessutom hade Sverige ett flygförband i området som visade sig väl hålla måttet.

Exponatet är *politiskt* intressant eftersom nyckelpersonen i hela skeendet är Dag Hammarskjöld. Exponatet beskriver också, visserligen

bara antydningssvis, FN:s tillkortakommanden i olika avseenden.

Exponatet är *socialt* intressant på grund av den omfattande svenska missionärsverksamheten i området parallellt med den politiska och militära krisen. Man bedrev omfattande skolutbildning, medicinsk verksamhet och gav en massa människor socialt stöd i olika avseenden.

Joel Yrlid har valt A3-formatet för sin presentation. Det är lyckosamt eftersom det ger stora möjligheter till estetiskt tilltalande sidor. Han har ett oerhört rikhaltigt material att arbeta med, bl.a. en mängd unikt bildmaterial som berikar presentationen. Man kan ha synpunkter på mängden text i exponatet. För min del stör det inte. Det här exponatet är väl värt att utveckla till en bok. ●

Tobias Rein visar flera vackra Oscarmärken i sitt traditionella exponat.

Svenska samlare känner till Kongokrisen genom den svenska FN-bataljonen i Kongo, som hade eget postkontor. Ur Joel Yrlids open-exponat.

Sorgebrev med järnvägsstämpel Malmö-Cimbrishamn 1897, ur Hans-Uno Hanssons posthistoriska exponat om denna järnvägslinje.

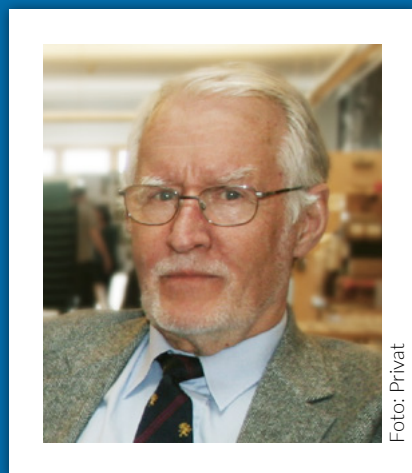

Foto: Privat

Mats Söderberg har gjort stora insatser för den organiserade filatelin i Sverige, som mångårig ordförande i Norrorts Frimärksförening i Täby och som ansvarig för flera frimärksutställningar. Han har också arrangerat flera filatelistiska högsolor i Stockholm och förbereder nu en ny sådan under 2024. Mats är dessutom själv en flitig utställare, med tonvikt på motiv- och open-filateli.

Brev för detektiver

Text och bild:
Christer Brunström

En Filatelisten-läsare hörde av sig med ett par förbryllande brev. Även om mottagarna är olika är breven på det hela taget tämligen identiska. Det här först visade brevet är postat den 29 april 1928 i Skövde till överste T. Berg och med Skövde som enda adress. Brevet är en postförskotts försändelse på beloppet 5 kronor 35 öre. Portot för försändelsen är 35 öre.

Nu vägrade den gode översten att ta emot brevet som därmed returnerades till avsändaren. Det finns ingen returadress men väl orden Nya Sällskapet upptill. Kuvertet har sedan hålslagits med ordet BETALT (förmodligen av avsändaren) (bild 1).

Staffan Karlsson kommer sedan med ytterligare en ledtråd. Han skriver att det vid denna tid var vanligt att kräva in en medlemsavgift i en förening via postförskott. I det här specifika fallet hade uppenbarligen översten redan betalt sin medlemsavgift varför han vägrade att betala den ytterligare en gång.

Adressaten var översten Richard Theodor "Tedde" Berg (1869-1946). Han blev underlöjtnant vid Västgöta regemente i Vänersborg år 1890 och överstelöjtnant vid trängen år 1918. Han utnämndes till överste 1924 då han möjligen inom kort kan ha lämnat den militära banan för att bli VD på Systemaktiebolaget i Skövde fram till 1944. Han var också styrelseledamot i Skövde Sparbank från 1927 till 1944. Tedde Berg var som synes en betydande person i Skövde. Han var dessutom medlem i både Svärdsorden och Nordstjärneorden. Som en av stadens mest kända invånare räckte

det nog med enbart Skövde som postadress.

Med vilken är koppningen till Nya Sällskapet? Det grundades i Stockholm år 1874 och har än idag en egen fastighet på Västra Trädgårdsgatan i vår huvudstad. Det beskrivs som en herrklubb för diskussioner och tidsfördriv. Numera är antalet medlemmar begränsat till 400.

Men var finns kopplingen till Skövde? Normalt stämplades postförskottsbrev på det postkontor där de lämnades in. Kan kassören ha varit bosatt i Skövde? Nya Sällskapet hade medlemmar inte bara i Stockholm utan även i landsorten (bild 2).

Det kan vara på sin plats att även visa brev nummer två stämplat i Skövde i februari 1928. Mottagare här är kaptten Holger Bergendahl. Här saknas beteckningen Nya Sällskapet men i övrigt är det i stort sett identiskt med det föregående.

Det faktum att ortens namn i adressen – Skövde – anges med en stämpel på de två breven tyder snarare på att försändelsen inte har någon anknytning till Stockholm.

Förhoppningsvis finns det någon läsare som närmare kan förklara bakgrunden till dessa två försändelser. ●

①

②

Foto: Adobe Stock

Rapportera gärna innehav av dubbeltandning, oavsett emission, till mats.ingers@telia.com.

Nyupptäckt:

Diamanttandning med 1855 års verktyg

Text och bilder: Mats Ingers

Vid sällsynta tillfällen har samma frimärksark utsatts för två perforeringsmoment utan att dessemellan ha tagits ut från tandningsaggregatet. Dubbeltandning kallas numera oftast 'diamanttandning' eller 'sågtandning', två begrepp som mycket väl beskriver varianten. Här redovisas ett nyupptäckt svart lokalfrimärke från första plåtuppsättningen med typisk sågtandning, det enda kända exemplet (?) med 1855 års tandning (så kallad "gammel-tandning"). Samtidigt ges exempel på dubbeltandning i senare emissioner.

Alla kända dubbelperforerade exemplar har tandningen något förskjutet. Det finns säkert gränfall där fenomenet är lätt att missa. Förskjutningen sker oftast i ettdera av två plan, och resulterar i de karaktistiska "sågklingorna" på två varandra motstående sidor. Övriga sidor får onormalt långa tänder.

Lokalmärken har samma yttre dimensioner som övriga samtida frimärken, och har tandats med antingen höger eller vänster kortsida neråt. Här är dubbeltandningen uppenbar. Hur många sådana märken har kasserats i tron att de var trasiga?

Svensk uppfinning

Så länge svenska frimärken hade standardformat och framställdes i ark om 10 x 10 frimärken har tandningen normalt skett i ett enda moment, så kallad arktandning. Tandningsverktyget uppfanns av vår svenska frimärkspionjär, Pehr Ambjörn Sparre.

Under vapenperioden 1855 – 1872 användes tre verktyg. Efter sina ungefärliga debutår brukar de kallas 1855, 1865 och 1872 års tandningsaggregat. Det mittre verktyget testades i mycket liten skala under sensommaren 1865, men fram till slutet av 1866 är det första verktyget fortfarande helt dominerande.

Även senare emissioner är arktandade fram till ca år 1911. Diamanttandning är känd både på Ringtyp och "Oscar".

Sent uppmärksammas variant

Kunniga filatelister som Hugo Olsson och Einar Wockatz studerade och beskrev tandning och tandningsverktyg på 1940-talet. Men trots att man nämner flera tandningsvarianter som rufftandning, helt eller delvis otandat och förskjuten tandning, berörs inte dubbeltandning. I Förbundets handböcker del I – III, utgivna 1961–64, nämner man sågtandning eller diamanttandning, men först i samband med kamtandade utgåvor från slutet av 1910-talet. I Vapenhandboken från 1995 förekommer begreppet Diamanttandning i termlistan (sid. 202), men inget nämns om varianten på 12 öre vapen. Den listades först 2004 i Facitkatalogen, och paret av 50 öre är fortfarande inte omnämnt.

Karakteristiskt utseende

Det är märkligt att en så tydlig avvikelse inte är noterad i Facit-katalogen förrän 1985, och då bara för ett par ringtypsvalörer. I sista utgåvan uppges 3K + 1K på brev för diamanttandning av 12 öre vapen, men utan uppgift om datering för stämpelarna. Ett exemplar ingår i Mikael Carlssons högt specialiserade exponat av 12 öre vapen, och det är tandat med 1865 års aggregat. Samma gäller den enda kända enheten med sågtandning, paret av 50 öre vapen stämplat 1868. *I detta sammanhang vill jag efterlysa bilder på övriga två F9 samt brevet som omnämns i Facit. Vilket tandningsverktyg har använts?*

Vapenmärken med typisk sågtandning från 1865 års verktyg. Paret ingår i Lennart Järnums exponat. Långa tänder utmed kortsidorna.

En del har nog kasserats

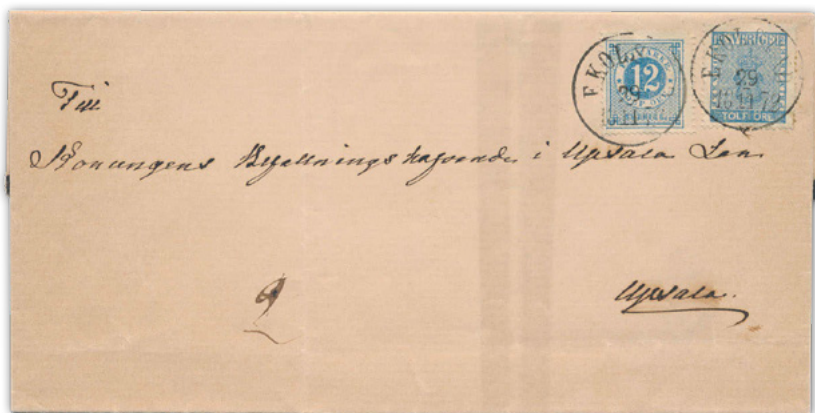
Om man inte är medveten om att frimärken med detta utseende är särskilda varianter är det lätt att man kasserar sådana exemplar i tron att de är trasiga. Det har förmodligen inträffat, speciellt som det ofta rör sig om märken som i "normalt" skick har lågt katalogvärde, i synnerhet de som förekommer på ringtypsmärken. Det kan ha bidragit till att denna tandningsvariant är så sällsynt. Jag har aldrig sett några sågtandade liggande lejon, trots att F14B ju är ett frimärke som tryckts i stor upplaga.

Enligt uppgift utbjöds lokalmärket på Tradera som defekt, och såldes för utropet 175:-. Kunskap betalar sig ofta!

Orsaken till dubbeltandning är förmodligen att man vid perforeringen fått en känsla av att nålarna inte trängt igenom alla ark ordentligt. Det gick ju snabbt att "rätta till". Det är troligt att de mest extrema exemplen kasserades redan på tryckeriet. Framärksförrådet kunde inte gärna godkänna kartor där frimärkena knappt hängde ihop.

Sågtandat på Ringtyp

På Ringtyp tandning 14 uppges 1K för valörerna 3 och 6 öre och 3K för 12 öre. På Ringtyp tandning 13 är sågtandning fortfarande så sällsynt att ingen värdering görs. För F32 (12 öre) noteras 6K – detta för ett frimärke som tryckts i 165 miljoner exemplar! Av valören 20 öre anges 4K och för 30 öre hela 12K, oftast stämplade i Kungsbacka (bilder nästa sida). Inga noteringar finns på Ringtyp med posthorn.

F21, 12 öre Ringtyp tandning 14 tillsammans med 12 öre vapen. Kortsidorna på ringtypsmärket är sågtandade, vilket intygsskrivaren missade. Varianten omnämnd i Facit från 1996-97. Den blandfrankering är en av de största ringtyps-rariteterna!

F32 och F33, omnämnda i Facit sedan 1985. Här är långsidorna sågtandade på det vänstra märket, men kortsidorna på det högra!

F35, 30 öre Ringtyp t. 13. Här är förskjutningen diagonal, varför alla fyra sidor får sågtandning. De flesta kända exemplaren har vackra Kungsbackastämplarna. Togs in i Facit 1996-97.

Vi får gå till koppartryck av Oscar II för att hitta varianten igen, och här är den så "vanlig" att den fått ett katalogvärde: 2500:- för ett postfriskt exemplar av miljardmärket i valören 10 öre. Men

som stämplat i rätt tid anges bara 4K för 10 öre och 2K för 5 öre. Dessa rader kanske kan inspirera till nya genomgångar av Oscars-buntar. ●

▲ Sågtandat längs kortsidor, mycket långa tänder längs långsidor. Oscarsraritet känd i 2 exemplar i stämplat skick!

▶ Ett sågtandat ark har styckats upp. Detta fyrblock visar tydligt hur tandningsförskjutningen går uppåt men också något åt vänster.

Arne Sandström (f 1949) har en Fil Dr-examen i statistik från Stockholms Universitet. Arne har arbetat som aktuarie (försäkringsmatematiker) under drygt 35 år på Svensk Försäkring, Finansinspektionen och Finansdepartementet. Arne började för cirka 25 år sedan att samla på vykort från hemorten Kisa. Han har skrivit boken Vykortets historia och har en egen tidning, Samlar-bladet, där han skriver om vykort. Arne skriver regelbundet om vykort i tidningen Kort-Nytt samt också i Nordisk Filateli.

Anders Sloma (f 1952) har en ekonomexamen från förvaltningslinjen vid Örebro Universitet. Han har bland annat arbetat som ekonom vid Västerås kommun, revisionskonsult vid Komrev och som ekonomichef vid Nykvarns kommun. Anders började samla vykort på 1970-talet och var en av de första som anordnade vykortsauktioner. Han har varit föreningsaktiv i bland annat Västerås Frimärksklubb under cirka 25 år. Anders skriver om vykort i tidningen Kort-Nytt.

Samlarguiden om vykort är Sveriges första heltäckande samlarguide om vykort. Guiden vänder

sig till alla som är intresserade av vykort. Nya samlare, etablerade samlare och alla andra som bara är allmänt nyfikna kommer att hitta inspiration och nya kunskaper i Samlarguiden.

Vår förhoppning är att Samlarguiden ska

Arne Sandström

Anders Sloma

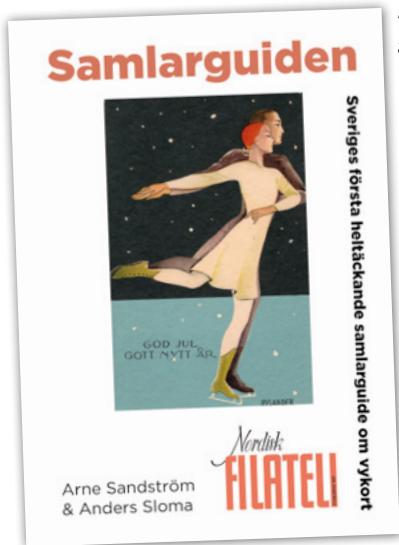
visa på de breda spektra som finns i vykortssamlandet och vara en hjälpreda i utvecklingen av det egna samlandet. Guiden är rikt illustrerad med mer än 800 illustrationer och täcker in ett stort antal samlingsområden som exempelvis svenska topografiska vykort, helg- och gratulationsvykort, reklamvykort samt ett urval av alla skickliga svenska vykortskonstnärer.

Merparten av vykorterna som presenteras i guiden har svenskt ursprung, men vi gör också en utblick mot omvärlden och då framför allt vykort som kan hittas i Sverige. Guiden innehåller också ett 50-tal listor över olika vykortsserier, vilket underlättar samlandet av dessa. I guiden finns också en indelning i olika motivområden med ett popularitetsindex, det vill säga vykort som har attraherat samlare under de senaste 40 åren. I guiden reder vi också ut en del begrepp och redovisar fördjupningar inom vissa områden som exempelvis förlag, trycktekniker samt fakta om vykortskonstnärer och fotografer.

Du kan läsa ett smakprov ur Samlarguiden på Nordisk Filatelis hemsida www.filateli.se som omfattar: omslag, titelsida, förord, innehållsförteckning, ett kapitel som exempel ur boken, bokens referenser, samt bokens omfattande index.

Christer Brunström

Bilder: Nordisk Filateli

Priset är SEK 300 plus porto & emballage SEK 80 inom Norden. Totalt SEK 380. För porto & emballage utanför Norden tillkommer SEK 200. Totalt SEK 500. Beställ till nordisk@filateli.se med förhandsbetalning: SWISH 123 685 47 98; Bankgiro 5478-2925; IBAN & BIC SE36 9020 0000 0902 5526 1227 / ELLFSESS; PayPal nordisk@filateli.se. (Vid betalning med PayPal tillkommer SEK 30 i avgift).

Underrättelser för korrespondenter år 1868:

Brev till poststation bör adresseras via överordnad postanstalt.

Text och bilder: Giselher Naglitsch

Under ett antal år har jag sökt svaret på frågan, hur skulle man adressera brev till lösväskor/postväskor. I detta sökande snubblade jag över ett bihang till 1868 års cirkulär: Underrättelser för Korrespondenter. Häftet är utgivet privat av L. Cederborg, tryckt hos P. M. F. Lundberg i Nyköping. Tydligt auktoriserat av postverket. Förutom introduktionen, som är daterad i oktober 1868, är typsnitt och uppställningar som hämtade ur postverkets tryck. Häftet omfattar 16 sidor praktiska anvisningar och en karta över postkontor, postexpeditioner och poststationernas belägenhet. Kartan ger en bra bild över 1868 års postvägar. Hela nio sidor upptar tabeller över då-

varande 200 fullständiga postanstalter och 250 poststationer (varav 56 förenade) och hur det stod i relation till varandra.

I sin inledning påpekar Cederborg (i lite moderniserad stavning) "en olägenhet som ofta inträffar, då brev skall avgå till poststationer. Få korrespondenter iakttaga nämligen att uppgiva det postkontor eller den postexpedition, genom hvilken breven skola tillställas den uppgivna stationen."

Häftet avslutas med en anmärkning: "Vid all korrespondens bör alltid noga iakttagas, att fullständig och noggrann adress å försändelsen uppgives. Då inrikes brev adresseras till post-

Hernösand 17/2 1866, till Herr Eric Häggström, Umeå & Dahlkarlså. Detta brev skrevs två år före "Underrättelsen". Cederborg skulle ha applåderat adresseringen. Dahlkarlså poststation inrättades 15/7 1865, namnändrades 1/1 1877 till Bygdeå, indragen 2002. Överordnade Umeå postkontor inrättades omkring år 1640. Dahlkarlså växlade post via kärpposten med Umeå och Ånäset.

Adressaten Erik Häggström d.y. hemmahörande på Dalkarlså herrgård

i Bygdeå socken, född 1821, död 1874, var bruksägare, skeppsredare och riksdagsman i första kammaren 1869-1874. I riksdagen kallades han Häggström i Dalkarlså. Under perioden 1861 till sin död 1874 var han huvudman i Häggströmska Handels-huset, en av Västerbottens ledande arbetsgivare. Källa Wikipedia.

Ett exempel ur mitt upplandsexponat, där den beskrivande texten lyder: Dalarö 29/11 1869 till Rosersbergs station & Starrmossen, med adressförtydligande: norra Stambanan och blåkriteridirigeringar: Nr 3 och nstban. Stämpel på baksidan: PKXP Nr: 3 med rund 3:a, första typen.

Kronskogvaktare Carlsson på Starrmossen hade postväska från Rosersberg.

stationer, skall, utom poststationens namn, alltid uppgivas det postkontor eller den postexpedition, med vilka poststationen direkt utväxlar post, vilket ses av föregående tabell." (Sedan följer hänvisningar till häftets tabellverk och karta.) "Till alla järnvägsstationer böra breven adresseras till den Postkupé-expedition, som passerar stationen der breven skola avlämnas, t.ex. No 1, No 2, No 3 o. s. v."

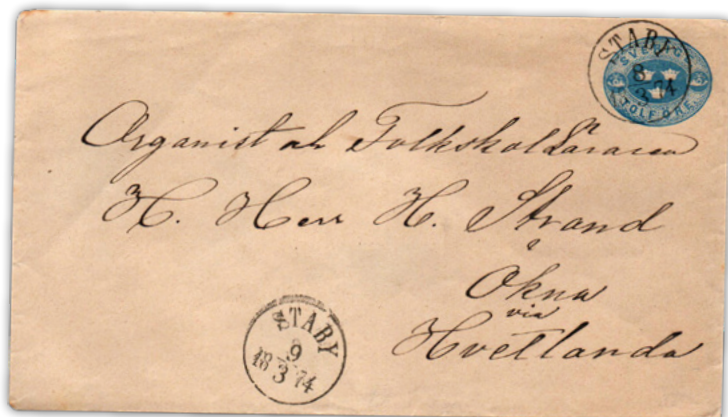
Man kan förmoda att postens personal upplevde betydande svårigheter att sortera rätt till alla dessa lantpoststationer som hade tillkommit efter 1861, då sådana hade börjat inrättas. Dom flesta var nog svåra, för att inte säga omöjliga att

hitta på tillgängliga kartor, obetydliga som de var till befolkning och postmängd. Det kanske var lite lättare med de förenade.

Jag menar att hembygdssamlare m.fl. bör söka lämpliga objekt som bekräftar tillämpningen av dessa regler och som kan knytas till den egna samlingen. Måst erkänna att jag inte har så mycket av den varan i mina egna samlingar. Kanske är dessa adresseringar inte så vanliga som man kunde förvänta sig?

Jag illustrerar med några objekt ur min hembygdssamling och några objekt som jag har samlat på mig sedan jag uppmärksammat dessa regler för adressering. De valda exemplen visar att det

Ett annat brev helt enligt regelverket: Staby 9/3 1874, till Organisten Folkskolläraren H. Herr H. Strand, Ökna via Hvetlanda. Brevet fick en första stämpel den 8/3. Post avgick dagen därpå, så det krävdes en ny stämpel. Notering på baksidan: Ankom den 13 mars 74. B.(esvarat) den 9/5 do. Avsändaren fick vänta länge på svar.

De berörda postanstalterna visar en högst skiftande historia som hembygdssamlaren kan dokumentera med detta brev: Ökna poststation inrättades den 1/1 1874, namnändrades redan efter en månad, den 2/2 1874, till Österökna, drogs in 30/6 1959. Enligt Facit postal har stämpeln Ökna aldrig använts. Överordnade Hvetlanda postkontor inrättades 1/10 1805. Till den 31/12 1809 kallades det Ädelfors. Nedklassat till postexpedition åren 1874-1881, sedan åter postkontor. Staby postexpedition inrättades den 1/1 1845, var upphöjt till postkontor 1858-1873, sedan åter postexpedition 1874-1881, därefter växlande status. Den 1/7 1899 namnändrat till Högsby.

kan finnas mycket att utforska om ett till synes enkelt brev, och att det kanske inte alltid var så lätt att adressera som Cederborg tyckte man borde.

Nu undrar jag om jag har gjort en höna av en fjäder, eller om dessa adresseringar är vanligare än jag tror, kanske i andra landsändar än Uppland? Jag skulle bli glad om läsare som sitter med liknade material och har noterat fenomenet ville dela med sig av sina erfarenheter. Gärna till giseller.naglitsch@gmail.com. ●

Källor och referenser

Underrättelser för Korrespondenter, bihang till 1868 års cirkulär.

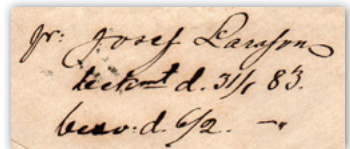
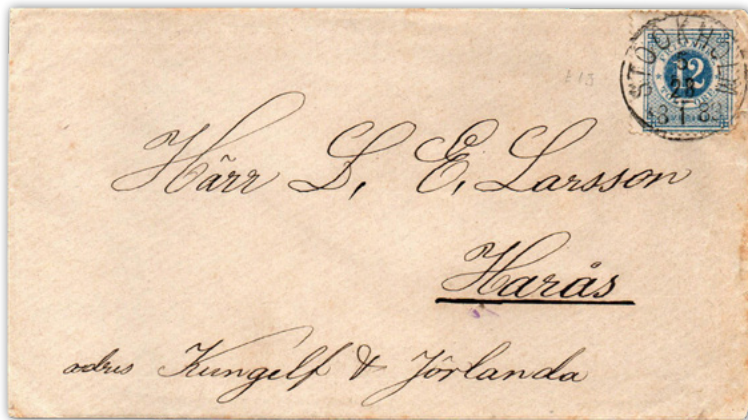
Den finns digitaliserad på den USB-sticka med Kersti och Bertil Larssons dokumentsamling som Postmusei Vänner tillhandahåller.

Mörby 26/5 1877 till Pastors Embetet i Solna, Jerfva, Stockholm. Ankomststämpel på baksidan: Jerfva 31/5 1877. Det här brevet borde ha adresserats till PKXP Nr 3 eller 9 på Norra Stambanan, inte till Stockholm. Järva låg fyra stationer söder om Märsta, där brevet från Mörby växladades till tåget. Då hade det varit framme samma dag. Samtidigt är det uppenbart att postmästare Groth i Mörby hade en dålig dag. Han glömde ändra stämpeln. Brevet är daterat 30 maj. Så förseningen blev bara en dag.

Göteborg 10/11 1877, till Eda Aktiebolag, ► Charlottenberg & Eda. Eda poststation inrättades den 1/1 1875, namnändrades till Hulteberg den 1/5 1876 och drogs in den 31/1 1879. Att avsändaren fortfarande adresserade Eda är lätt att förstå. Överordnade Charlottenberg inrättades som postexpedition den 1/11 1865, var nedklassad till poststation under tiden 1/1 1872 till 30/9 1877, uppgraderades åter till postexpedition den 1/10 1877 och till postkontor den 1/1 1882. Enligt cirkulär 1876 skulle Eda växla post med järnvägspostexpeditionerna Nr 7 och 19. Brevet hade lika gärna kunnat adresseras över en PKXP. Postkartan 1877 visar en kärppost från Åmot. Så frågan återstår, om brevet växladades via Charlottenberg?

Åkerby 10/1 1882 till Kolhammar, Märsta. ◀ Kolhammar en halv mil norr om Märsta växladades med PKXP Nr 9 eller 24 och Märsta. Även här lär adresseringen ha försenat brevet minst en dag. Kolhammar växladades post fyra gånger i veckan. Jag antar att postbudet från Kolhammar uträttade sina ärenden i Märsta innan tåget ankom, så att han genast kunde vända hem, sedan han hade fått sin påse från tåget. Om det är som jag tror, hamnade brevet i påsen till Märsta. Så fick brevet vänta till nästa växling.

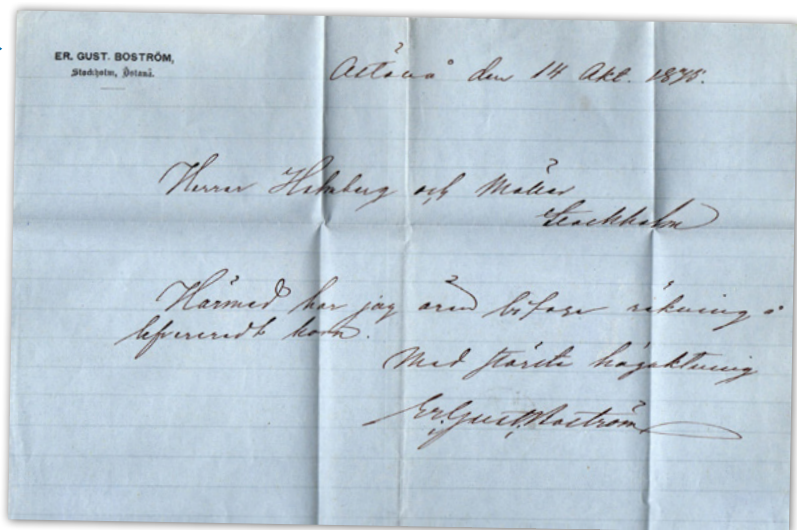

▲ Brev från Stockholm 28/1 1883 till Harås Kungelf & Jörlanda adresserat nästan enligt Cederborgs anvisning. Det är skrivet hela femton år efter "Underrättelsen". Då hade antalet poststationer ökat med ca 1 500, medan de fullständiga postanstalterna hade minskat med en eller två.

Den här gången svek mig Google och Harås gick inte att hitta på någon karta. Det närmaste jag kom var till Spekeröd socken. Spekeröd fick en post-

station den 1/5 1908, indragen den 31/8 1962. Så jag vände mig till Spekeröds Hembygdsförening och fick ett snabbt svar: "Lars Emanuel Larsson föddes 1848 på Harås Östra i Spekeröd socken." Den som svarade var en avlägsen släkting till Lars, som dessutom hade varit postis i 40 år. Hon kunde även förklara en anteckning på brevet bakre flik, som visar att det är skrivet av brodern Josef som var juvelerare i Göteborg, tydligen på besök i huvudstaden.

När Östanå i Roslagens skärgård fick en poststation ▶ den 1/1 1875 lät handlaren Er. Gust. Boström trycka sina brevpapper med adress Stockholm, Östanå. Det skulle Cederborg ha uppskattat, och jag tror att det bidrog till att Boström slapp en del försenade brev.

Rättelse till Lantbrevbäringens införande, Filatelisten nr 5 2023

Giselher Naglitsch

Sista meningen i min artikel om lantbrevbäringens införande, i Filatelisten nr 5 2023, i tillägget med "Wärmdöbrevet 1877", blev helt fel. Rena hjärnsläppet! Lösbrev skulle betalas kontant till

postförvaltaren eller den som tog emot brevet. Avgiften var 3 öre från öre-reformen till utgången av år 1884, då försändelseslaget lösbrev i princip avskaffades. ●

Aktiv förening

Text: Bo Dahlner

Bilder: Adobe Stock Photos

I slutet av juli hade jag ett samtal med en del av SFF:s styrelse med anledning av förbundets ekonomi. Vi kom till slut in på vilka möjligheter SFF kan stödja föreningarna som är anslutna till SFF. Vid SFF-dagarna 2016 genomförde jag ett seminarium om vikten av att föreningarna är aktiva och syns utåt. Rikard Azelius frågade om jag ville ingå i en grupp som jobbade vidare med denna fråga. Nu ser jag fram emot att gruppen bildas och sätter igång att arbeta!

1. Vilka är föreningens mål?

En förening har lämpligen en ändamålsparagraf där det framgår att föreningen är en ideell organisation med syfte att främja filatelin. Numera har många föreningar även tillägg om samlandet av vykort. För att uppnå ändamålet har föreningen vissa mål. Dessa är inte alltid formulerade i stadgarna. Målen kan vara:

- Administrativa mål. Exempel: effektiv ekonomistyrning, god medlemsinformation
- Filatelistiska mål. Exempel: ökad filatelistisk kunskap, många utställningar
- Sociala mål. Exempel: god trivsel, fester
- Medlemsutveckling. Exempel: öka medlemsantalet genom medlemsvärvning.

2. En förening måste synas utåt

- Föreningen har en informativ hemsida och en medlem som aktivt arbetar med den
- Affischer används av många föreningar för att visa sitt program
- Föreningen annonserar sitt program i lokala tidningar
- Vissa kommuner har en kultur- och fritidsnämnd som har ett föreningsregister som är offentligt och sökbar på Internet. Där finns föreningen synlig
- I vissa kommuner ordnar en förvaltning affischer till föreningens möten

- Föreningen genomför Frimärkets Dag
- Föreningen ordnar frimärksutställningar, lokala, regionala eller nationella
- Föreningen ordnar årligen en frimärks- och vykortsmässa
- Föreningen deltar i övriga mässor, t. ex. antikmässor
- Man ordnar andra typer av offentliga möten
- Föreningen har till uppgift att lokalt visa vad filateli är.

NB! En förening som inte syns utåt existerar inte!

3. Föreningens program måste engagera medlemmarna

- Programpunkterna engagerar och roar medlemmarna. Gärna studiebesök
- Föreningen har ett mål för sin verksamhet, som tilltalar medlemmarna
- Verksamheten uppfyller medlemmarnas behov och önskningsar
- Styrelsen ser till att alla känner varandra väl
- Föredrag och studiebesök kan locka medlemmarna. Vari ligger deras intresse?
- Föreningen ordnar auktioner
- Samarbete med andra föreningar (regionträffar).

4. Vad förväntar sig medlemmarna av styrelsens arbete?

- Styrelsen ska vara lyhörd för medlemmarnas önskemål
- Engagemang och kontakt med medlemmarna vid behov av extra hjälp
- Styrelsen arbetar mot samma mål och att det ska gå att delegera uppgifter för att kunna lösa gemensamma uppsatta mål
- Att följa vad medlemmarna beslutat på årsmötet samt komma med visioner till årsmötet.

5. Styrelsearbete

- Styrelsen entusiasmerar medlemmar för att ta mer ansvar för verksamheten
- En styrelse med olika åsikter kan utveckla verksamheten
- Om åsikterna inte går att förena har man ett problem som måste lösas
- Styrelsen måste internt dra åt samma håll
- Styrelsen har ett dokument som beskriver olika funktionärers arbetsuppgifter
- SFF bör ordna en kurs om arbete i en ideell förening.

6. Medlemskontakt

- Styrelsen håller kontakt med alla medlemmar, t. ex. med ett medlemsblad och e-postmeddelanden inför varje möte

- Styrelsen upprepar i utskick vad vi sysslar med i föreningen
- Styrelsen frågar medlemmar som inte kommer till mötena om det är något de saknar i föreningens aktiviteter.

7. Förutsättningar för att en förening ska överleva

- Föreningen har uttalade mål för sin verksamhet
- Föreningen agerar aktivt för att få nya medlemmar
- Föreningen syns utåt och visa på engagemang
- Att erfarna samlare erbjuder mindre erfarna "coaching" av hur man kan utveckla sitt samlande.

8. Föreningen agerar aktivt för att få fler medlemmar

- Föreningar som av olika anledningar tappat medlemmar lägger inte ned verksamheten utan startar ett samarbete med en geografiskt nära systerförening
- Föreningen startar ett samarbete med förening som har en nära liggande verksamhet.

NB! Sollentuna hembygdsförening har ett aktivt samarbete med Sollentuna slöjdgille och Sollentuna folkdansgille. De har även utåtriktade gemensamma arrangemang. Hembygdsföreningen vet inte så mycket om bygdens posthistoria. Den

kunskapen har filatelistklubben som genomför föreläsningar och utställningar hos hembygdsföreningen.

- För att få nya medlemmar har föreningen ett exponat om sin verksamhet och några medlemmar gör ett exponat om sitt samlande och visar detta i t. ex. skolor
- Föreningen bygger upp ett exponat om hembygdsfilateli som visar bygdens posthistoria. Bladen kan bestå av kopior som visas
- Hembygdsexponatet kan visas upp i en utställning i samband med SFF:s kongress
- Föreningen har en broschyr som beskriver sin verksamhet och det roliga med filateli.

9. Nya medlemmar tas emot på ett positivt sätt

Ny medlem väljs in i föreningen vid nästkommande föreningsmöte, efter att medlemsansökan är i ifylld och inlämnad. Ny medlem erhåller medlemsnummer av sekreteraren. Detta kan finnas angivet i särskilt välkomstbrev som lämnas över då den nya medlemmen antagits som medlem.

- Föreningen har ett särskilt program för att introducera nya medlemmar
- Nya medlemmar får en fadder som introducerar medlemmen i föreningens aktiviteter
- En presentationsrunda genomförs vid det andra föreningsmötet. Medlemmarna presenterar sitt samlande
- Styrelsen tar reda på vad nya medlemmar önskar få ut av sitt medlemskap
- Den nya medlemmen ges information om SFF och får ett nummer av Filatelisten

Det finns mycket att informera om, t.ex.:

- Föreningens bibliotek
- Föreningens stadgar (utdelas)

- Medlemsbladet
- Auktioner
- Styrelsens ledamöter
- Flygblad med information om föreningens verksamhet.

10. Föreningens ekonomi

- Föreningen har en ekonomi med inkomster och utgifter anpassad till verksamheten
- Genom att ha kontakt med ett studieförbund kan föreningen få ekonomiskt stöd för sin verksamhet
- Vissa kommuner erbjuder föreningarna ändamålsenliga lokaler kostnadsfritt
- Vissa kommuner erbjuder föreningarna ändamålsenliga lokaler till ett bra pris
- Vissa kommuner erbjuder föreningarna usla lokaler till hög kostnad
- Kassören i en förening har en viktig uppgift att hålla koll på föreningens ekonomi
- Ekonomin kan förbättras genom att genomföra auktioner där personer som inte är medlemmar i föreningen kan bjuda på objekten. Det fungerar bra via Samlamera
- Att genomföra utställningar är också positivt för föreningens ekonomi
- Att tillhöra SFF är också bra för ekonomin genom att föreningen då får en inforuta på filatelisten.se vilket kan ersätta en egen hemsida. ●

Har du en fråga om frimärken eller vykort? Här bjuder vi in till ett kunskapsutbyte. Dryfta dina funderingar med oss, så tar vi dem bland våra medarbetare med målet att ge ett bra svar! Skicka in din fråga till redaktion@sff.nu.

Oscar med streck

Hej! Nu har jag här hittat två avvikande Oscar. Det ena med ett streck i från "ÖRE" och nedåt ut i nedersta marginalen och ett som har ett distinkt streck i vänster marginal. Kan inte hitta dessa varianter i någon katalog. Vad kan detta vara?

Undrande

Repor och vaxlinjer

Den knappt skönjbara vertikala blå linjen i nedre vänstra marginalen som slutar mellan "Ö" och "R" i vänstra "ÖRE" skulle jag definiera som en rispa. Just på 20-öresvalören kan man emellanåt hitta skira färglinjer i olika längder och riktningar. De brukar kallas för revor, repor eller rispor. Några återkommer i samma utförande medan andra är av tillfällig art. Marinonitryckpressen hade fyra torkdukar vars uppgifter var att torka bort överskottsfärg från tryckplåtarna så att endast gravyrspåren lämnades färgfyllda. Lite förenklat beskrivet gnedts dukarna i snabba rörelser

över plåtarna. Om exempelvis någon dammpartikel, skräp eller löst färgpigment kom mellan dukarna och plåtarna var risken stor att det repade plåten (plåtrepa). I bästa fall lämnades plåten intakt med endast en efterlämnad skir färglinje som avsattes på papperet.

Det bruna färgstrecket i vänster marginal ser ut som en vaxlinje. Delar av linjen syns även under stämpelns årtal. En utförlig beskrivning om hur vaxlinjer uppstod finns att läsa i Filatelisten nr 3 2023 på sidan 53.

Peter Lorentzon / Expertrådet

Mare Balticum i Tartu, Estland

– inbjudan att delta

Frimärks- och vykortsutställningen Mare Balticum 2024 genomförs i Tartu, Estland, 26–28 juli 2024. Den är en del av firandet av att Tartu är Europas Kulturhuvudstad 2024. Universitetet i Tartu (tidigare Dorpat) är Sveriges näst äldsta, grundat 1632 av Kung Gustaf II Adolf.

Utställningen är en internationell utställning (Östersjöländerna utom Ryssland samt Norge Storbritannien och USA) och har FEPA Recognition. Den genomförs i Estlands Nationalmuseum och omfattar cirka 500 ramsidor.

Exponat från Sverige ska vara engelsk- eller tyskspråkigt. Exponat ska vara monterade på A4- eller A3-blad. Alla vanliga utställningsklasser (utom mästartklass) är representerade. Ramavgiften är 35 €/ram (enramsexponat och litteraturexponat 50 €). Till detta tillkommer svensk utställaravgift om 600 kr per exponat (enrams- och litteraturexponat 300 kr).

För att vara berättigad att delta krävs att exponatet tidigare fått minst 70 poäng (silver) på nationell utställning (gäller ej ungdoms- eller litteraturexponat).

Det fullständiga specialreglementet finns på SFF hemsida (www.filatelisten.se, kalender, Mare Balticum 2024), liksom anmälningsblanketten. Dokumenten finns också på utställningens hemsida (www.marebalticum.ee).

Frågor om utställningen m. m. ställs lämpligen till mig (tel 070–7330480 eller via e-post).

Mats Söderberg

Svensk kommissarie Mare Balticum

Görsåhär

- Fyll i ansökningsblanketten på utställningens hemsida.
- Ladda ner och skriv ut den ifyllda blanketten.
- Komplettera med exponatets (preliminära) förstasida samt eventuellt synopsis.
- Skicka till mig antingen digitalt eller med vanlig post.
- Glöm inte att underteckna ansökan nertill för att verifiera att uppgifterna är korrekta och att visade objekt är dina.
- Glöm inte heller att meddela om förbundets utställarförsäkring ska utnyttjas eller om försäkringsfrågan löses på annat sätt.

**Ansökan om deltagande skickas
SENAST 2024-02-20 till den
svenske kommissarien:**

Mats Söderberg
Parkallén 22 lgh 1103
18374 TÄBY

matssoderberg@outlook.com

Hurra, hurra!

Med varma gratulationer vill vi uppmärksamma våra medlemmar som fyller år under november.

NOVEMBER

95 år

26 Eskil Kjellberg, Trelleborg

90 år

27 Hans Pettersson, Örebro

85 år

14 Stig Edvinson, Fristad

22 Gunnar Ahlsén, Täby

26 Paul Nygren, Forsa

28 Bengt Engerström, Frösön

29 Göran Wanby, Lund

80 år

21 Kenneth Karlsson,
Odensbacken

25 Gilbert Henriksson, Älvsjö

29 Manfred Stier, Åryd

29 Jan Halldén, Varberg

75 år

3 Sten Andersson, Osby

6 Sven Åkerud, Lund

8 Jan-Erik Wellerfors,
Mörbylånga

12 Sven-Olof Elison, Varberg

16 Jan-Erik Averby, Träslövsläge

22 Ove Drejmyr, Askim

22 Per-Olov Qvist, Uppsala

24 Bengt Karlsson, Jordbro

24 Christer Svensson, Kalmar

27 Stefan Jonäng, Bollnäs

70 år

4 Jan Herwe, Stockholm

12 Magnus Neigert, Färjestaden

16 Lars Hansson, Frillesås

16 Leif Öhman, Nykvarn

19 Lennart Markebo, Huddinge

23 Ingemar Gidenstam, Kungälv

60 år

19 Anna Eriksson, Västerås

23 Joakim Landberg, Östhammar

26 Hans Fredrik Rönn, Sjöbo

50 år

9 Mikael Norell, Örebro

27 Martin Teljå, Kumla

Foto: Adobe Stock Photos

VEM DÄR?

Nummer 6 – 2023

Bakom varje beskrivning döljer sig en levande, avliden eller fiktiv person som är avbildad på ett eller flera svenska frimärken. Kan du lista ut vem det är? Skicka svaret med namn och adress på ett vykort eller via mejl så att vi får lösningen senast 17 oktober: SFF-Filatelisten, Glasfibergratan 8, 125 45 Älvsjö eller redaktion@sff.nu.

1 Världskändis

Första bokstaven i namnet på ett randigt djur som inte behöver glasögon och sista bokstaven i det engelska alfabetet ger initial ledtråd. Svenne Rubins one-hit-wonder-sång om Bengt ger rund ledtråd till denna nyblivne "pensionärs" yrkesval. Utifrån frimärksmotivet, är denne rese, akrobatiskt lagd. Har fått både en egen Court och staty i sin hemstad där karriären startade med de himmelsblå.

2 Duo

Söker inte bara en utan två prominenta personer som ofta benämns tillsammans, från början i ett sammansatt ord. Duo som lekte med Svenska Ord. Drev egen monarki på Söder i etern och varieté om hund på estrad. Hade svårt att förtöja sin båt och startade fruktkrig i förklätt Österlen för att hindra tyskklingande nöjespark. Har roat och bjudit till skratt i flera olika medier. Har museum på Österlen.

3 Fredskämpe

Växte upp på slott i universitetsstad vid "östra åmynningen". Författare, jurist, diplomat och adelsman är bara några titlar denna person har kunnat titulera sig. Fadern var statsminister, själv blev personen sekreterare. Har fått nobelpris och varit ledare för världsomfattande organisation. Uppmärksammas på frimärken inte bara från Sverige, utan från stor del av övriga världen. Även denna profil har museum på Österlen.

4 Apoteksinnehavare

Denne framstående Pommerske kemist fick sin utbildning vid samma åmynningsuniversitet som person 3. Var först med att identifiera flera ämnen som vi idag kallar grundämnen. Hade plats i Kungliga Vetenskapsakademien. Verksam i Köping, där även staty finns. Denna 1700-talslegend uppmärksammades på frimärken i samband med 200-årsminnet av sin födelse.

5 Ligger på latsidan

Kan måhända vara Sveriges lataste person, en riktig soffliggare. Endast Agata, Malins mamma, kan få honom på benen. Hemmansägare från Vinkelboda. Kan beskådas på dubbel plats i Örebro, dels på piedestal, dels i sin naturliga miljö i Wadköping. Ses oftast i hatt, blå kostym och gul väst.

1:a pris: Faroese Stamps 2021, en gåva från Posta Faroe Islands. Tillsammans med frimärkena och miniarken återger årsboken de fascinerande berättelserna bakom varje frimärksutgåva i text och bild. Gratis svartryck av Czesław Stania ingår. Värde 598 DKK.

2:a-3:e pris: En trisslott vardera.

Vinnare och lösning presenteras i nästa nummer.

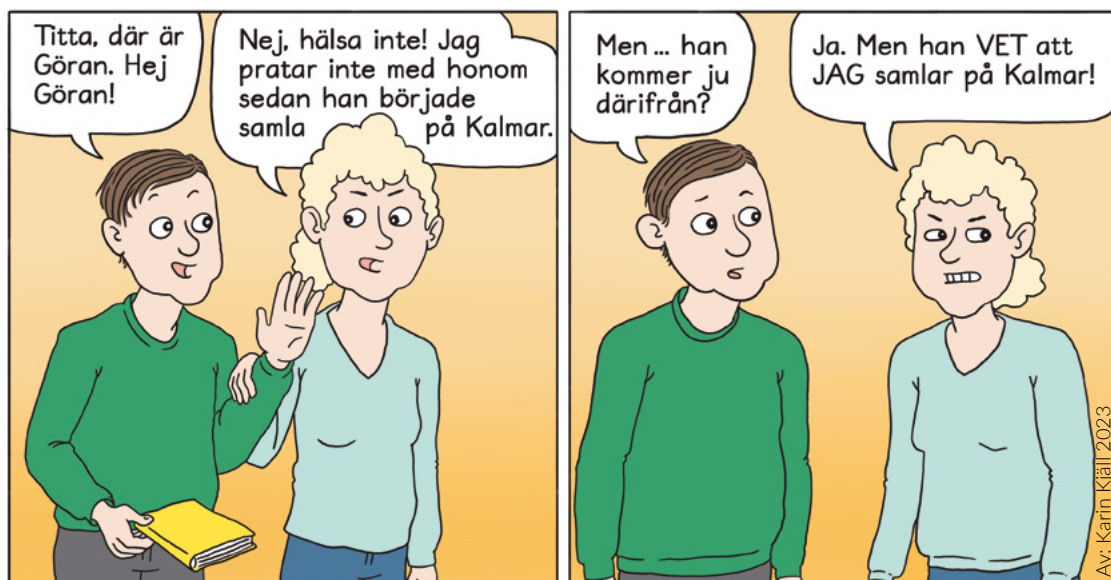
Lycka till!

Vinnare i

ANNONSPUSSEL nummer 5 – 2023

Som vinnare i Annonspussel nr 5 utses **Margareta von Bahr, Mölndal**, som får Grönlands årsats 2017 skänkt av Post Greenland. Varsin trisslott får **Göran Josefsson, Ljungskile** och **William Bremer, Köping**.

Stort grattis!

MARKNADSPLATSEN

KÖPES

Frimärken och brev stämplade Österåsen från Z-län på vapen-, lejon- och ringtyp. Forss på ringtyp från Z-län. Österåsen på Oll Y-län. Järpen på Oll Z-län. Ryttern, Haraker och Lillhärad U-län på ringtyp, lösen. Arne Strömbäck, Box 155, 72105 Västerås. 073-709 13 55. stromback.arne@gmail.com

Rabathäften. Årgång 1979-1980 140kr/st inkl. frakt. Årgång 1981-1990 160 kr/st inkl. frakt. Gärna stora partier. Mejla: a.stahlberg@hotmail.com

Nominalvara. Köper ostämplade frimärken Frankrike, Schweiz, Tyskland, Österrike. Även större partier. För dagspris kontakta: bernt.e42@gmail.com

Jag köper de vackraste märkena till högsta dagspris. Allt av intresse, främst klassiskt (5,5,5) men även modernt. Magnus Engstedt,

Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping. 070-666 76 18. info@magnusengstedt.se

SÄLJES

Berlin, 3 SEK/Michel €. Har det mesta av o och en hel del **. Sänd mancolista till: Bengt Sjögren, Östra Långgatan 13, 45772 Grebbestad, 0705-489 601

Postfriska svenska häften 50-70-tal, FDC, helsaker, maximumkort. Postfriska frimärken från de nordiska länderna, även Åland och Grönland. Svenska häften 40% av nominalt 40% av Facit 2022. Svenska minnespoststämplor, i stort sett komplett fr o m 1960 men även en del tidigare och nordiska länderna 10:- - 15:- . Allt + porto. En del Postens almanacka 1976- 2008, 25:- + porto 30:-. ake@ka-sa.se, Åke Sahlin Djurgårdsgatan 9 582 29 Linköping, 070-22 37 890.

Häften säljes. Listor sändes gratis. Kjell Kvarnström, Munkerudsvägen 72, 684 32 Munkfors.

Besök min hemsida på www.samlamera.se. Klicka på webbshop och säljaren Pincett. Marknadens bästa utbud av lyx/klassiskt-modernt.

42 500 olika utgåvor från 258 länder och med 100 motiv erbjuds förmånligt. Endast SEK 3 per Michel €. Begär prislistor! K-E Svensson, P O Hallmans gata 17, 13 tr, 112 69 Stockholm. svenssonkarlerik44@gmail.com

Lyxstämplar. Jag har de märken du saknar i modernt eller lyxklassiskt. Även svåra VM på band. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping, 070-666 76 18, info@magnusengstedt.se

ÖVRIGT

Filatelister fra Norge søker kontakt med deg for bytte av pent stemplede frimerker mellom våre land. Basis Facit katalog. Hvis du er interessert, vennligst send din interesse til e-mail: filatelist.lime41@gmail.com

Manus till småannonser i nummer 7 2023 skickas till SFF-Filatelisten, Glasfiberagatan, 125 45 Älvsjö eller till redaktion@sff.nu senast **18 oktober**. Förskotts betalning sätts samtidigt in på bankgiro 581-6772 Sveriges Filatelist-Förbund. **Pris annons** för privatpersoner: 100 kr för 5 rader

(cirka 150 tecken inklusive mellanrum). För längre annons debiteras 100 kronor för fem nya rader.

4 gratis småannonser å 5 rader + kontakttuppgifter per år för medlemmar!

Markera om annonsen ska ligga under **bytes, köpes, säljes** eller **övrigt**. För stav- eller slarvfel ansvaras ej.

Är du medlem har du rabatt på annonsering hos Samlamera (samlamera.sff.nu) och Tradera!

TRADERA

Andreas Björk

Ålder: 47. Bor: Malmö

Hallå där ...

Hur började ditt samlande och hur länge har du samlat?

Jag började samla smått i början av 1980-talet efter att ha fått en startsats i julklapp. Samlandet tog fart när jag i mitten av 1980-talet blev medlem i en ungdomsklubb i Uppsala. Klubben leddes av Ulf Rick, en engagerad och mycket kunnig och erfaren samlare. Jag lärde mig massor under dessa år och fick en mycket bra och gedigen filatelistisk grund att stå på, vilket är något jag är mycket tacksam för idag. Jag fick även nyttig förenings- och styrelseerfarenhet som jag har nytta av i mitt yrkesmässiga chefskap idag.

Vad samlar du på?

Jag ser mig som en generalist som samlar på i princip allt inom filatelin som intresserar mig, vilket blir många och väldigt differentierade samlingar. Några av de mer omfattande och specialiserade samlingsområdena är varianter på svenska frimärken, svensk lokalpost de tre första perioderna, banderoller/rullomslag, hembygdssamling Uppsala och en samling björkfrimärken (jämför efternamnet).

Vad är det bästa med att samla frimärken?

Det bästa med att samla frimärken är för mig flera saker: att få utlopp för min "samlarinstinkt", ha som avslappning efter en lång arbetsdag och alla intressanta och trevliga bekantskaper jag mött genom frimärkssamlande genom åren. Inte minst min sambo. Därtill är det enormt allmänbildande, vilket jag hoppas märks i de tävlingar jag har gjort till denna tidning.

Har du ett drömobjekt du verkligen skulle vilja komma över?

Jag söker alltid nya objekt, det är en del av charmen med samlandet. Jakten på nya objekt är det som driver samlandet framåt. Just nu söker jag fördjupad kunskap och udda objekt från Uppsala

Foto: Marija Tesic

lokalpost; äktgånga brev och information om ägare och verksamheten. Det är förvånansvärt svårt att hitta. Är det någon som har fördjupad information om denna lokalpost, så hör gärna av er (andreasb75@gmail.com).

Har du ställt ut eller tänkt göra det?

När jag fick frågan om att vara med i denna artikel tvekade jag länge innan jag tackade ja. Jag visste att frågan om att ställa ut fanns med. Det finns som jag uppfattar det en rådande uppfattning om att målet med samlandet är att ställa ut. För mig har det aldrig varit ett mål, utan jag samlar för att det är roligt. Att ställa ut har aldrig roat mig även om jag för över 30 år sedan ställde ut som ungdom i Sverige och Tyskland. Jag har även varit juryman för ungdomsutställningar, men slutade för över 20 år sedan. Fördelen med vår hobby är att alla får samla precis på vad han eller hon vill och på vilket sätt man vill. Det är fascinerade hur många olika samlingsområden det finns. Det gör att samlandet aldrig blir tråkigt, utan kan utvecklas hela tiden. ●

Ett frimärke och ett brev ur Andreas samling. Brevet är skrivet på näver och skickat i början av 1900-talet.

Kommande aktiviteter

AUKTIONER

OKTOBER

- 18/10 Philea. Internationell auktion 404
21/10 JFF:s storauktion, Jönköping
28-29/10 Tre Kronor, Lindesberg
29/10 Björn Jarlvik
30-31/10 Göta Frimärken,
Ortsstämplar Oscar II

NOVEMBER

- 4/11 Trollhättans Filatelistförening
9-12/11 Skanfils höstauktion - frimärken,
vykort, mynt och sedlar
11/11 Philea: Myntauktion 27
12/11 Kungsbacka Frimärks- och Vy-
kortsförening på Samlamera
12/11 Kils Frimärksförening
15/11 Frimärks-Netto, Helsingborg
27-28/11 Göta Frimärken,
höstauktion del 1 och 2

DECEMBER

- 2-3/12 Frimärkshuset Skandinavisk
Filateli
6/12 Philea: Kvalitetsauktion 405
7/12 Philea: Internationell auktion 406
28/12 Tre Kronor, Lindesberg

2024

- 20-22/3 Postiljonen: Internationell
auktion 240

UTSTÄLLNINGAR

NOVEMBER

- 4-5/11 HORNSLET 2023,
Danmark (N)
19/11 Fællesklubbernes årlige høstmøte,
Birkerød Idrætscenter
27/11-
2/12 Thailand

2024

- 16-19/4 EFIRO 2024, Bukarest, Rumänien
31/5-2/6 NORDIA 2024, Langesund, Norge
26-28/7 MARE BALTICUM 2024,
Tartu, Estland
15-19/8 PHILAKOREA, Seoul, Sydkorea
30/8-1/9 Karlstad 2024
17-20/10 HAFNIA 24, Köpenhamn,
Danmark

MÄSSOR OCH EVENEMANG

OKTOBER

- 8/10 Norrtälje Frimärks- och
Vykortsmässa
14/10 Trollex 2023 Samlarmässa
22/10 Vykorts- och Frimärksmässa,
Dahlheimers Hus, Göteborg

NOVEMBER

- 12/11 Vykortsmässa, Skytteholmsskolan,
Solna
18/11 Posthistoriska dagen, Stockholm

2024

- 13/4 Mälardalsträffen i Kungsör
29/9-2/10 Stampex, London

KALENDARIEET UPPDATERAS ÄVEN KONTINUERLIGT PÅ WWW.FILATELISTEN.SE/KALENDER.
SKICKA IN NYA DATUM TILL INFO@SFF.NU OCH REDAKTION@SFF.NU.

VF auktion
 WWW vf-auktion.dk
 Online auktioner
 Gratis auktionskatalog
 Over 10000 lots hver måned

Frederiksberg allé 52
 DK - 1820 Frederiksberg
 Tlf. (+45) 36160084
 auktion@vf-auktion.dk

Utställningar på nätet: www.netex.se

Auktion 29 oktober

Se på internet ca 18 000 objekt.

Frimärken köpes, större samlingar,
 rabatthäften m.m.

www.jarlvik.com

Björn Jarlvik Filateli / Stockholm
 Tel 070 6504926, bj@jarlvik.com

På SFF:s hemsida
www.filatelisten.se
 hittar du den senaste
 informationen.

Bli medlem i SFF

Detta ingår i ett medlemskap
 hos Sveriges Filatelistförbund:

- Filatelisten åtta gånger per år med ny layout och nytt innehåll.
- Gratis småannonser i tidningen.
- Annonsering på förbundets köp- och säljsajt Samlamera.
- Rabatt på Michel online och Facit-kataloger samt övrig litteratur.
- Delta i förbundets kurser och seminarier.
- Rätt att ställa ut på utställningar.
- **Rabatt på Tradera!**

Gå in på filatelisten.se/medlemskap

URVALSHÄFTEN

Urval sänds till såväl enskilda som föreningar. Varje månad får du en sändning bestående av ca: 30 st urvalshäften med frimärken från de länder du har valt. Ca 3.000 urvalshäften från hela världen finns i lager. Inget köptvång! Även inlämnare är välkomna.

SVERIGEPRISLISTA

Komplett 31-sidig prislista över svenska postfriska och stämplade frimärken 1855-2022 till låga priser.

www.frantzideal.se

IDEAL Frimärksurval, Mältarevägen 49, 342 35 Alvesta,
 Tel: 070-248 93 60, E-post: frantz@telia.com

Köp norska
 frimärken
 online

posten.no/frimerkebutikken

My Stamps

Hög kvalitet av bättre Sverige före 1940

Tel: 070-518 92 30

Se www.mystamps.se

Här finns det plats
för fler annonser!

FRIMÄRKS-NETTO
frimarksauktioner.se
15:e udda månader

AUKTIONER

Butik och Postorder sedan 1968
Frimärks-Netto / SAFE Album
Bruksgatan 30, 252 23 Helsingborg, Tel 042-14 49 82

SAFE
safealbum.se

UPPSALA FILATELI HB

Ring **0768687807** för öppettider

Se även: www.facebook.com/upsalafilateli

Butik: Väderkvarnsgatan 35A Uppsala

dag.ekdahl@gmail.com **KÖPER/SÄLJER**

Upptäck oss! Du också!
www.nordfilateli.se

NORD-FILATELI HB

Besök www.filatelisten.se
för senaste information.

www.norsten.com

Besök min webbsida och se mina specialofferter och prislister.

SVERIGE, ISLAND, DWI, GRÖNLAND m.m.

Karl A. Norsten AB

Box 1069, 181 21 Lidingö, Tel. 08-767 08 61 karl@norsten.com

www.unidafi.com

Frimärken och häften. Norden och
DVI. Plastfickor, Hawid och Klämfix.

Unidafi AB

Hundratusentals frimärken
från de flesta länder och
motiv. Skriv/ring till oss och
ange ditt samlarområde

Beställ en
"personlig prislista".
www.mimir.se
(associerad med AB Philea)

Svartensgatan 6 NB, Stockholm • 08-381323 • stamps@mimir.se

FACIT
stamps

Mer än bara kataloger!
Nya frimärkserbjudanden
varannan vecka, stort lager
Sverige ** & mycket annat.

040-25 88 55 www.FACITstamps.se

CONTENTA FRIMÄRKEN AB

Tomtebogatan 17, 113 39 Stockholm Tel: 08-6113651

Se prislista på www.contenta.se
contentastamps@hotmail.com

Köp böcker hos SFF

Besök vår webbshop och
inhandla din litteratur!

- Böcker för många olika typer av samlande
- Kataloger, däribland Facit Sverige och Norden
- Som medlem har du medlemsrabatt - skriv in koden "Medlem2023" vid köp.

Läs av qr-koden
eller följ adressen
nedan!

Gå in på filatelisten.se och sedan web-shop!

CARL XVI GUSTAF • 1973–2023

Souvenirark

Numrerad upplaga 500 ark signerad av Martin Mörck
Pris **SEK 350** inklusive frakt hela världen.

Beställ nu till nordisk@filateli.se med förhandsbetalning:

- SWISH 123 685 47 98
- Bankgiro 5478-2925
- IBAN & BIC SE36 9020 0000 0902 5526 1227 / ELLFSESS
- PayPal nordisk@filateli.se. Tillkommer SEK 20 i avgift.

Nordisk
FILATELI

Internationell auktion

20-22 mars 2024

Smakprov ur samling Island tjänstebrev

Inlämning pågår nu!

Vi erbjuder även kontantköp samt att ombesörja upphämtning.

Kontakta Andreas Lindekvist på:

040-25 88 52 eller andreas.lindekvist@postiljonen.se

Stolt sponsor av:

AuctionHouse international

Postiljonen

We value your collection

NATIONAL FRIMÆRKEUDSTILLING
HORNSLET HALLEN - DJURSLAND - DENMARK
4-5. NOVEMBER 2023

Postiljonen AB • Box 537 • 201 25 Malmö • Tel. 040-25 88 50 • Fax. 040-25 88 59

Tel. Stockholm 08-32 70 70 • Tel. Köpenhamn +45 33 91 52 00 • www.postiljonen.com • stampauctions@postiljonen.se